

3.

Ülesanded

4.

Vastused

STRUKTUURIVAHENDITE RAKENDAMISE HINDAMISTE LÄBIVIIMISE TÖÖVIHIK

2008

Rahandusministeerium

Sisukord

1. Sissejuhatus	2
2. Meetodid ning ülevaade	3
3. Hindamisülesande püstitus ja küsimused ning hindamismetoodika valik	5
4. Tehnilise kirjelduse koostamine	7
5. Hindamiskriteeriumid	9
6. Indikaatorid	19
7. Hindamisprotsessi planeerimine ja juhtimine. Hindamise järeltegevused ehk kuidas teha <i>follow-up'i</i>	24
8. Ülesannete vastused	26
8.1 Hindamisülesande püstitus ja küsimused ning hindamismetoodika valik	26
8.2 Hindamise tehnilise kirjelduse koostamine	30
8.3 Hindamiskriteeriumid	39
8.4 Indikaatorid	43
8.5 Hindamisprotsessi planeerimine ja juhtimine – hindamise järeltegevused	49
9. Kokkuvõtvad järeldused ja soovitused	54

1.

Sissejuhatus

Hindamiste töövihik koondab erinevaid aspekte EL struktuurifondide rakendamise hindamistest ja katab kõik olulisemad etapid hindamisprotsessis, alates hindamisülesande püstituse, hindamisküsimuste ja lähteülesande koostamisest ja lõpetades hindamisprotsessi järeltegevuste ja soovitude ellurakendamisega.

Töövihik on valminud Rahandusministeeriumi 2008. aastal tellitud projekti “Struktuurivahendite rakendamise hindamiste läbiviimise koolituse” lõpptulemusena, mille raames korraldati struktuurifonde rakendavate asutuste ametnikele üks auditoorne ja viis hindamise moodulkoolitust. Koolituse põhirõhk oli eelkõige nn moodulkoolituste läbimisel e-õppe vormis, kus 15 ametnikku erinevatest struktuurifonde rakendavatest asutustest ja allüksustest pidid iseseisvalt materjalid läbi töötama, esitatud praktika ja näidete põhjal koostama vastused hindamisülesannetele ja said seejärel projekti meeskonnalt tagasisidet ülesannete lahendamise kohta. Nimeetatud moodulkoolituste käigus osalejate läbitöötatud materjalid moodustavadki töövihiku põhiosa.

Töövihiku üldeesmärk on aidata kaasa hindamisalase võimekuse suurendamisele ja laiendamisele, et tõsta Eestis tehtavate hindamiste kvaliteeti ning tõhustada ka struktuurivahendite planeerimist, juhtimist ja rakendamist.

Alates 2005. aastast on struktuurivahendite administratsioon korraldanud mitmeid erinevaid struktuurivahendite rakendamise hindamisi. 2007–2013 jätkuvad täiendavad hindamised, 2008. aastal keskendutakse valdavalt erinevate RAK meetmete mõjude väljaselgitamisele ning 2010–2012 toimuvad juba suuremad vahehindamised nii perioodi 2007–2013 rakenduskavadele, struktuurivahendite riiklikule strateegiale kui ka erinevatele meetmetele. Suurenenud hindamiste mahu tõttu ongi töövihiku otsene eesmärk esitada abimaterjale hindamisalase võimekuse suurendamiseks asjassepuutuvates ametkondades ning tõsta ametnike teadlikkust hindamiste korraldamise, läbiviimise ja hindamissoovituse elluviimise vajalikkusest ja parimast praktikast.

Töövihiku sihtgrupp on eelkõige avalikus sektoris struktuurivahendite rakendamise ja hindamistega seotud isikud – nii hindamiste tellimisega, st ministeeriumite, riigiasutuste ja fondidega tegelevad ametnikud, kes osalevad taoliste programmide hindamises kui ka ise otseselt hindamiste läbiviimise eest vastutavad ametnikud.

Töövihiku lisaväärtusena Eestis juba kasutusel olevale „Hindamiste käsiraamatule“ (PriceWaterhouseCoopers, 03.11.2006), mis samuti on abimaterjaliks hindamiste koordineerijatele SF administratsioonis, peame eelkõige selle eespoolnimetatud praktilist lähenemist, Eesti oludega suuremat kohandumist, rohke näidismaterjali kasutamist ja võimalust ülesandeid iseseisvalt lahendada. Kõik see annab võimaluse töövihiku kasutajatel teoreetilisi teadmisi praktiliselt testida ning sobib eelkõige iseseisvaks tööks.

2.

Meetodid ning ülevaade

Töövihik koosneb kahest osast. Esimene osa, praktika ja näited, sisaldab praktilisi juhiseid hindamiste korraldamiseks ja läbiviimiseks ning palju praktilisi näiteid. Näidismaterjalide allikana on kasutatud Eestis tehtud hindamisaruannete ja nendega seotud hindamiste alusdokumentide väljavõtteid. Kuna hindamiskultuur on Eestis alles arenemas ja hindamisi on siiaaani veel suhteliselt vähe läbi viidud, seadis Eesti näidismaterjalide kasutamine mingil määral piirid ka näidete valiku osas. Seetõttu on näidete koostamisel kasutatud ka dokumentide tööversioone ja näiteid ei tuleks seostada ühegi konkreetse asutuse ega isikuga. Sel põhjusel oleme püüdnud näidetest välja võtta konkreetseid viited algallikatele, kuupäevad, asutuste nimed, jmt. Kõik näited on illustratiivse tähendusega ja ei ole mõeldud ühegi asutuse ega isiku töö kritiseerimisena.

Töövihiku teine osa, ülesanded, koosneb praktilistest hindamisülesannetest iseseisvaks lahendamiseks.

Töövihik käsitleb viite erinevat hindamisalast teemat. Teemad pole omavahel otseselt seotud, nende läbitöötamise järjekorda võib igaüks vastavalt soovile ise muuta (näiteks alustada esimese asemel viiendast teemast).

Töövihikus käsitletud teemad on alljärgnevad:

Hindamisülesande püstitus ja küsimused ning hindamismetoodika valik annab ülevaate hindamise erinevatest eesmärkidest ja ulatusest, õpetab sõnastama täpseid ja asjakohaseid hindamisküsimusi, mis võimaldaksid saavutada hindamisele püstitatud eesmärgi ning esitab võimalusi meetoodika valikuks. Praktiline ülesanne hõlmab hindamiseesmärgi ja küsimuste püstitamist ja meetoodika valikut konkreetsetes hindamiskontekstis (võimalus valida 5 konteksti variandi vahel).

Tehnilise kirjelduse koostamine annab ülevaate selle peamistest põhielementidest, mida täiendavad eri aspektide kohta toodud näited. Praktilise ülesandena tuleb töövihiku kasutajal ise koostada tehniline kirjeldus ühele viiest etteantud hindamiskontekstist.

Hindamiskriteeriumite osa käsitleb programmi tsükli ja hindamiskriteeriumite omavahelisi seoseid ning selgitab, kuidas erinevad hindamiskontekstid ja -küsimused tingivad erinevate kriteeriumite kasutamist. Praktilise ülesandena on kasutatud väljavõtet Eesti Phare ja Üleminekutoetuste (Phare/TF) vahehindamise projekti nn „infoaruandest”, mille põhjal tuleb koostada lühike hindamistekst, kasutades ühte valitud viiest põhikriteeriumist. Phare/TF materjali kasutamise valiku antud ülesandes tingis asjaolu, et selles kontekstis on Eestis siiaaani kõige süsteemsemalt terviklikult hinnatud, kasutades kõiki põhikriteeriume. Lisaks on Phare/TF aruannetes kõige selgemalt lahus hoitud faktid ja hinnangud. SF hindamised seevastu on keskendunud siiaaani peamiselt asjakohasusele ja tõhususele.

Indikaatorite peatükis käsitletakse erinevaid indikaatorite liike, nende rolli programmi tsükli rakendamisel, samuti kirjeldatakse nn SMART kriteeriume, mis võimaldavad omakorda hinnata kriteeriumite kvaliteeti. Näidetena on esitatud erinevaid konteksti, võtme-, väljundi-, sisendi-, tulemuse- ja mõjuindikaatoreid. Kommenteeritud indikaatorid on võetud rakenduskavade mustandversioonidest ning võrreldes töövihikus esitatutega on lõplikud indikaatorid hiljem paremini välja töötatud. Antud töövihiku eesmärk ei olnud hinnata SF indikaatoreid, nagu nad praegu ametlikult on, vaid demonstreerida õppimiseks igasuguseid näiteid võimalikest puudujääkidest. Praktilise ülesande raames tuleb hinnata etteantud indikaatorite kvaliteeti, kasutades SMART kriteeriume.

Hindamisprotsessi planeerimine ja juhtimine ning kuidas teha *follow-up'i* võtab kokku kogu hindamisprotsessi korraldamise, selles osalevate erinevate osapoolte rollid ja ülesanded, annab ülevaate hindamisprotsessi tähtsamatest verstapostidest ning juhised hindamise käigus välja toodud soovitude ellurakendamiseks.

Näidetena on kasutatud väljavõtteid mõningate hindamiste tulemustest, nagu järelduste ja soovitude tabel, lühiülevaade tulemustest, kokkuvõtte projekti käigus ilmnenu peamistest probleemidest, samuti tellija koostatud tabel kommentaaridega hindamisaruande kohta.

Nagu juba eespool öeldud, koosneb töövihik kahest osast. Töövihiku esimene osa on mõeldud abistava materjalina ülesannete lahendamiseks, mistõttu töövihiku mõlema osa peatükid 3-7 käsitlevad samu teemasid. Töövihiku teise osa ülesannete lahendamiseks soovitame kõigepealt läbi lugeda vastav teema ja sellekohased näited töövihiku esimesest osast „Praktika ja näited“ ja seejärel lahendada ülesanne. Töövihiku teise osa lõpus on esitatud ka iga ülesande kohta nõ õige vastus. Nimetatud vastused on tekkinud projektis osalenute parimatest vastusevariantidest, milles esinenud puudusi on hindamiseksperdid omapoolselt täiendanud või parandanud.

Töövihiku viimases peatükis on esitatud hindamismeeskonna kokkuvõtvad järeldused ja soovitused.

3.

Hindamisülesande püstitus ja küsimused ning hindamismetoodika valik

Kirjutage ühe alljärgneva hindamiskonteksti jaoks:

- 1) Hindamise eesmärk
- 2) Hindamisküsimused
- 3) Kas metoodika peab olema pigem kvalitatiivne või pigem kvantitatiivne (ja miks)?
- 4) Kas metoodika peab olema pigem alt-üles või pigem ülevalt-alla (ja miks)?

Valige palun ülesande täitmiseks üks alljärgnevatest kontekstidest:

- 1) Riikliku Arengukava 2004–2006 järelhindamine¹
- 2) Riikliku Arengukava 2004–2006 meetmete koosmõju ja sünergia hindamine
- 3) Eesti 2004–2005 Ühtekuuluvusfondi² ja ERDF infrastruktuuri projektide majanduslike või sotsiaalsete (valida üks) mõjude hindamine
- 4) SFi 2007–2013³ rakenduskavade toetuskeemide valikusüsteemide võrdlemise ja efektiivsuse hindamine
- 5) Interreg IIIA Soome-Eesti piiriülese koostööprogrammi⁴ 2004–2006 järelhindamine

¹ Informatsiooni RAKi 2004-2006 kohta leiate leheküljelt: <http://www.struktuurifondid.ee/?id=11369>

² Informatsiooni Ühtekuuluvusfondi kohta leiate leheküljelt: <http://www.struktuurifondid.ee/?id=13738>

³ Informatsiooni SF 2007-2013 kohta leiate Struktuurifondide koduleheküljelt: <http://www.struktuurifondid.ee>

⁴ Informatsiooni Interreg IIIA Soome-Eesti piiriülese koostööprogrammi kohta leiate leheküljelt: http://www.interreg-finest.net/aloitussivu_ee.html?lang=ee

4.

Tehnilise kirjelduse koostamine

Koostage palun ühe alljärgneva hindamiskonteksti jaoks **pakkumuse tehniline kirjeldus**, mis sisaldab hindamise eesmärgi, hindamisküsimusi jt tehnilise kirjelduse osasid (konteksti, ettepanekute formaati ega valikuprotsessi pole vaja detailselt lahti kirjutada).

- 1) Hindamise eesmärgid
- 2) Hindamisküsimused
- 3) Ajakava
- 4) Nõuded hindamismeeskonnale
- 5) Eelarve
- 6) Valikukriteeriumid

Valige palun üks alljärgnevatest kontekstidest:

- 1) RAK 2004–2006⁵ järelhindamine
- 2) Teemaatiline hindamine: Eesti 2004.–2005. a Ühtekuuluvusfondi⁶ või Euroopa Regionaal- ja Arengufondi infrastruktuuri projektide majanduslike või sotsiaalsete (valida üks) mõjude hindamine
- 3) Teemaatiline hindamine: RAK 2004–2006 meetmete koosmõju ja sünergia hindamine (nt ettevõtlusmeetmete mõju regionaalsele tasakaalule)
- 4) Teemaatiline hindamine: SF 2007–2013⁷ rakenduskavade toetuskeemide valikusüsteemide võrdlemine ja efektiivsuse hindamine
- 5) Meetme 1.2 koolitusprojektide efektiivsuse ja mõju hindamine

⁵ Informatsiooni RAKi 2004-2006 kohta leiate leheküljelt: <http://www.struktuurifondid.ee/?id=11369>

⁶ Informatsiooni Ühtekuuluvusfondi kohta leiate leheküljelt: <http://www.struktuurifondid.ee/?id=13738>

⁷ Informatsiooni SF 2007-2013 kohta leiate Struktuurifondide koduleheküljelt: <http://www.struktuurifondid.ee>

5.

Hindamiskriteeriumid

Lugege palun läbi järgnev tekst lehekülgedel 11-18, mis on võetud ühe hindamisprojekti nn „infoaruandest” (s.t. kirjas on ainult faktid ja osapoolte arvamused, hindaja ei avalda selles faasis veel oma arvamust ega anna oma hinnangut) ja koostage maksimaalselt 1 lk hindamisteksti. Tekst pärineb Eesti Phare ja Üleminekutoetuste (Phare/TF) vahehindamise projektist kuna selles kontekstis on Eestis siiaaani kõige süsteemsemalt terviklikult hinnatud, s.t. kasutades kõiki põhikriteeriume. Lisaks on Phare/TF aruannetes kõige selgemalt lahus hoiatud faktid ja hinnangud. Hindamine toimus inglise keeles – teil on ülesande lahendamisel valik: kas kirjutada eesti keeles või samuti inglise keeles.

Üritage teha analüüsi nii palju kui võimalik sektori tasandil, s.t vältides hinnanguid üksikutele projektidele. Andke oma hinnang kirjeldatud projektidele ühe alljärgneva hindamiskriteeriumi põhjal:

- 1) **Asjakohasus (sh Teostatavus)**
- 2) **Tõhusus**
- 3) **Tulemuslikkus**
- 4) **Mõjus (s.h. kasulikkus)**
- 5) **Jätkusuutlikkus**

Project 1: 2004/006-270.01.01 Twinning Light Facility

Project activities	Start of Project activities		Project Completion	
	As planned in PF	In fact	As planned in PF	Due to end in fact
Twinning Light	April 2005	February 2006	December 2005	December 2007
Evaluation	January 2006	May 2006	November 2007	October 2007

1. The TWL04 is a follow up project of the TWL03 and Accession Facility financed from Phare 2003 with similar objectives and results. In comparison to its predecessors the TWL04 has had relatively little interest from the applicant organisations which has also been mentioned in the Monitoring Report (MR). There have been a reasonable number of project ideas (depending on the maturity of the ideas up to ten in total for 2003, 2004, 2005 and 2006 together, while the expected number projects to be supported was for TWL04 alone ten according to the Project Fiche, PF), but many of these did not materialise. One of the main reasons for this seems to have been the availability of TWL for several years in a row. As a result potential beneficiaries submit proposals to the “TWL pot” in general and not to a particular edition of TWL. According to some stakeholders it would have been possible to accommodate new project ideas from either TWL03 or IB Facility 2005 (and leaving out TWL04) without interrupting the preparation work on new TWL projects. Another reason why so few of the ten or so initial ideas were funded in the end is also connected to the relatively low percentage getting approval from the European Commission (EC). The main reasons for this are said to have been connected to 1) an insufficient relation to the Acquis; 2) the possibility of getting support from Structural Funds (SF) Technical Assistance (TA) and 3) the fact, that the Ministry of Finance (MoF) was not sure about the eligibility of feasibility studies from the IB-facility, although this was later clarified by the EC. Under point 3.3 – Results – the PF mentions the possibility to support “Analysis, expertise on implementation and enforcement measures provided and delivered”. In addition, in the early stages of this project many of the beneficiaries expected to get all the needed support from the recently opened SF measures. However, this turned out not to be an alternative for Transition Facility (TF) support. Also quite a few projects were withdrawn by the beneficiaries during the preparation of synopsis or Project Fiches. As a result of the abovementioned factors only 3 projects received assistance from TWL04, together accounting for 17% of the total available budget.

2. All three contracted projects have been finalised:

- **Strengthening the Estonian Probation System** (EE04-IB-TWP-JHA-01) – Ministry of Justice (MoJ);
- **European Union Customs acquis implementation** (EE04-IB-TWP-FIN-02) – MoF.
- **Development of Market Surveillance activities of Technical Inspectorate in area of explosives for civil use, pressure equipment and aerosol dispensers** (EE04-IB-TWP-INT-05) – Ministry of Economic Affairs and Communications (MoEAC).

The project *Strengthening the Estonian Probation System* has been finalised by October 2006, the results have been received and the Final Report has been approved. Despite the slow start-up of the *European Union Customs acquis implementation* project, its activities ended successfully in March 2007 and the Final Report was approved. The third project by the MoEAC and the Estonian Technical Inspectorate has been implemented until the middle of June 2007, its Final Report is under preparation.

3. According to the MoF the projects under TWL04 had a too optimistic time schedules and therefore the start of project activities were delayed for some time. The main reason for the delayed start-up of the projects has been the changed system of accepting TWL projects since the introduction of Extended Decentralised Implementation System (EDIS), which takes more time. Besides this, beneficiaries tend to underestimate the complexity and requirements of TF programming, leading to several commenting rounds and further delays. In addition coordination of TWL within the CFCD was spread over several specialists for whom regular TF projects might have been of higher priority at times. More specific reasons for delays included:

- the unavailability of experts (MoJ project, which was extended to eight months as a result).

In addition the following problems have been encountered in the implementation of the TWL projects:

- an overly top-down approach by the coordinating ministry (MoF) in designing the project on behalf of the actual beneficiary (Estonian Tax and Customs Board), which – at the beginning of the project - gave the Twinning partners the impression that the beneficiary was not interested in cooperation,
- the need for redesigning project activities (the procedures for the Technical Inspectorate to be drawn up turned out to exist already) and
- a certain lack of experience in TWL procedures such as reporting on the part of both the coordinating ministry (MoF) and the Twinning partners (in this case Spain).

4. Steering Committees (SC) exist at two levels: both for the facility as a whole and for each individual project.

5. According to the beneficiaries and coordinating ministries the information about the requirements on submitting project proposals has been sufficient, although the eligibility rules are – in the eyes of some of the beneficiaries - specific and might change from year to year. In addition, the eligibility rules might not always be clear to all beneficiaries. There was also mention of the application forms being too specific, especially in the synopsis phase. The timetable of the projects tends to be tight, e.g. because of the several commenting rounds in writing the PF in case of the MoJ and MoF projects. Another example is the limited time for reporting during project implementation in case of the projects coordinated by the MoEAC and the MoF. In some cases, the pressing timeframe of the need to start with the project activities has nearly led to giving up on the project altogether within TWL facilities and look for alternatives. Generally the cooperation between counterparts has been very good as any problems arising have been solved operatively. There is also general satisfaction with the performance of the CFCD. The lack of project management experience and slightly imperfect language skills of Twinning partners on both sides have been mentioned as slightly complicating factors. The MoJ project has largely achieved its objectives, while the MoF project was only partly successful, despite the fact that all activities have been carried out according to plan.

Results according to PF	Current status
Analysis concerning the existing and/or new laws, secondary legislation delivered, amendments, recommendations to legislation delivered, strategies developed;	Three contracts under this TWL Facility have been finalised. Although this area was eligible for support, this issue was not addressed directly.
Analysis, expertise on implementation and enforcement measures provided and delivered	Three contracts under this TWL Facility have been finalised. The MoF project made its clearest contribution to this issue.
Specific skills for specific law enforcement obtained	Three contracts under this TWL Facility have been finalised. The MoJ project made its clearest contribution to this issue.

Project 2: 2004/006-270.02.02 Improving implementing capacity in the field of public procurement

Project activities	Start of Project activities		Project Completion	
	As planned in PF	In fact	As planned in PF	Due to end in fact
Twinning	October 2005	March 2006	December 2006	May 2007
Training	November 2005	May 2007	April 2007	December 2007

6. This project consists of two components, one in the form of Twinning and one in the form of a service contract for training. The project aims to improve the implementing capacity as well as quality control relating to public procurement legislation in Estonia, which should contribute to improved efficiency in the use of public resources. On 11 August 2006 a proposal for modification of the PF was sent to the EC, requesting

the approval for an extension of the project's contracting deadline by 6 months (new contracting deadline 15.06.2007) and of the execution deadline by 6 months (new execution deadline will be 15.06.2008). The EC did not grant this extension, referring to the Accession Treaty of Estonia entering into EU, where it is stated that no extension of contracting deadline would be given to TF programmes. In case Estonian authorities saw the need for extension of execution deadline, more thorough proposal was sought by the EC. After consultation with the beneficiary and also with the EC concerning the meaning of execution deadline - the possibility of making payments within half a year after the deadline for implementing project activities - MoF decided not to request any extension.

7. The first circulation of the Twinning fiche failed in July 2004 as the two proposals submitted – by Italy and Greece – both failed to meet the requirements set for the experts to be involved. In reaction to this failure, a survey was organised by the MoF among potential Twinning partners, the answers to which indicated that the numbers of experts fitting the profiles set were very limited, mostly due to the need to implement new EC directives in the old Member States, the deadline for which was 31 January 2006. As a result, another request for PF change was submitted to the EC Representation on 3 February 2005, adjusting the demands to experts' experience downwards. The second circulation of the PF led to two proposals: one – largely unchanged – from Italy and another from Finland. The latter was selected as Twinning partner in June 2005. Austria is junior partner in the current project. Experts from this country have taken part in a Phare 2003 Twinning Light project on the same topic (run by Austria TL). After signing the contract (mid-March 2006), the project started late March 2006 when the RTA arrived in Estonia. The official project kick-off event was held in the beginning of May 2006.

8. This project is set against the background of a rather fundamental revision of the Estonian national public procurement legislation. During much of the project's implementation period, several aspects of the new legislation were uncertain: the Law was adopted by Parliament in January 2007 and came into force in May 2007. The lack of clarity on specific details has been addressed by having officials from the State Aid and Public Procurement division of the MoF assist Twinning experts during the training courses organised. Despite the fact that Estonian legislation is not known in detail by the Twinning experts, the added value of this project is said – by the Twinning partners - to derive from the complicated changes in the relevant EC directives and the experiences of Finland and Austria in terms of implementing such directives into the national legislation. Both old Member States have different systems and approaches, contributing different examples of good and bad practice.

9. In addition to the training the trainers activities under the Twinning component, project sustainability is meant to be achieved by means of the service contract (the second component, see below) for training, implemented by the Estonian Chamber of Commerce and Industry and BDA Estonia. In addition, it is planned to organise trainings a year for municipalities after the end of this TF project using its results directly. This is currently offered on the market by private training providers for participation fees of between 600 and 1,000 Euros.

10. By the cut-off date of this report, all activities under the Twinning component had finished (ending by mid-June 2007). The Twinning working plan has been prolonged (initially planned until the end of March 2007), while the Resident Twinning Advisor (RTA) has been working as a Short Term Expert during her last month of her involvement in the project. All activities from the workplan have been carried out although the public procurement guidelines, the assessment of the Estonian public procurement system and legal framework postponed because of the later adoption of Public Procurement Act. By now the public procurement guidelines are available on the MoF website and the paper version has been printed, contracting authorities and other interested parties can receive it from the MoF. In addition, the assessment of the public procurement system is available in the MoF for official use.

11. The activities under service contract (component 2) are ongoing. This contract arranges for training courses for contracting authorities (e.g. ministries, local governments). Approximately half of the trainings have taken place. These mostly concerned sessions for larger groups in Tallinn, Tartu, Pärnu and Rakvere. Interest for these sessions has turned out to be large. After a summer break, trainings are planned to be resumed by September

and finalised by 14 December 2007. Before the training of contracting authorities, a training of trainers on the new Public Procurement law had been organised in the framework of the Twinning. In total, 15 trainers have been instructed on the topic as well as in pedagogical terms. A slight problem has been the fact that part of these trainers – those working as civil servants – could not take part as trainers in the service contract, as TF rules do not allow civil servants to earn money stemming from TF sources. In addition to the training programme, a Help Desk has been established in the Public Procurement Office. Also in the MoF a Help Desk has been established, that was however, more a result of the commendable initiative of the MoF itself than of one of the components funded under this TF project.

Results according to PF	Current status
Assessment / audit of public procurement system	Finalised by the Short Term Expert – combined analysis with assessment of legal framework
Assessment of legal framework	Finalised by the Short Term Expert – combined with system analysis
Officials qualified in implementation of EC directives (3 in MoF and 20 in Public Procurement Office)	There have been 7 trainings / workshops in the MoF in which MoF officials, Public Procurement Office and other interested parties have participated. Additionally several meetings between MoF officials and short-term experts have been held.
Officials qualified in applying EC review procedures, supervision and Help Desk and more experienced in applying electronic public procurement system	Several meetings have been held. HelpDesk in the Public Procurement Office created and functioning.
MoF (State Aid & Public Procurement division and CFCD) qualified in applying EDIS	The project activities started after the EDIS was implemented in Estonia. Twinning team did not foresee related activities.
Existing Public Procurement guidelines on new EC PP directives updated.	Public procurement guideline is updated and available on the MoF webpage. 2500 copies have been printed and distributed.
Improved administrative capacity on EC rules in contracting authorities, contracting and controllers (100 officials trained)	Three regional basic training and advance training sessions have been carried out for 365 participants. Training of trainers was carried out from November 2006 until February 2007. In March and April 2007 took place trainings of Public Procurement Act, there were 515 participants in 4 trainings. In addition two one-day trainings have been organised on Public Procurement contractual issues, for together 225 participants.
National training plan on quality of public procurement and use of public money	Main principles of the system have been developed.
Increased competence of 10-15 local trainers	15 trainers trained from November 2006 until February 2007. Contracts signed for future availability as trainers.
Assessment of possibilities of “green” public procurement	The workshop was held in March 2007.
Contracting authorities (and others involved) have capacity to follow new national rules (about 500 persons trained)	Contract 2 has been concluded and is ongoing. Number of persons trained is likely to clearly exceed the target. The rest of the trainings are scheduled for September 2007 – December 2007.

Project 3: 2004/016-953 Strengthening of the anti-fraud traffic control systems at the EU external border in Estonia

Project activities	Start of Project activities		Project Completion	
	As planned in PF	In fact	As planned in PF	Due to end in fact
Investment	2 nd Q 2005	March 2006	1 st Q 2006	August 2007

12. According to the Estonian Tax and Customs Board (ETCB) preparations for the current project were initiated by OLAF, who is interested in protecting the financial interests of the European Community. The systems are obligatory in each EU external border country in order to guarantee the same level of control system through out the whole EU. The systems minimise risk connected to the human factor at border crossings. The systems are also going to be useable by other stakeholders and be open for queries, as well as allow forwarding alerts (e.g. by email) if some pre-programmed (pre-programming can be done *ad hoc* according to the needs) event takes place.

13. The Tender Dossier (TD) for the investment was prepared in summer 2005 and accepted by the MoF on 7 September 2005. After launching the tender, three offers were received; out of which one did not meet the requirements. Of the other two tenderers one – not having been awarded the contract - protested against the outcome of the tender. However, the protest was rejected. After that the successful tenderer from Israel withdrew its offer due to the unwillingness of the Israeli Ministry of Defence to approve the transaction. As a result the remaining tenderer was awarded the contract, which was signed in March 2006. The original contract deadline was on 1 May 2007, but at the SC meeting of 9 April 2007 a new deadline was settled for the provisional acceptance – 1 August 2007. The request for this change was presented to the MoF on 13 April 2007, which was accepted.

14. The project budget was decreased by 75 000 Euros (around 10% of the PF's budget) due to the removal of the equipment planned for the Koidula railway-border station from the project. This was due to the delays in the decision making process regarding the infrastructural investments to be made from the Cohesion Fund at the Koidula station. As a result it is not yet possible to install equipment.

15. In addition to the initial contract a supplementary contract was signed with the company that had been already awarded the contract. The main argument for the additional contract was that with the solution agreed initially an important additional functionality (detecting of falsified numbers) was missing and supplementary investments after the conclusion of this contract would have been unreasonably high (dismantling of existing system, guarantee issues etc). Given the available amount of money and the provisions of the Estonian Public Procurement Act, the decision was made to follow the negotiated procedure with the initial contractor. However, this substitution has caused a number of design problems, among others due to the fact that the higher-quality cameras required a different position to be installed. This has led to a delay of around three months.

16. At the cut off date of the evaluation the activities on all four locations were ongoing. At Koidula and Luhamaa road border crossing points the construction works have been finalised and the equipment has been installed. In both cases a testing team is currently analysing the functioning of the system. Several problems have already been encountered (e.g. related to the influence of thunder and rain on the functioning of the system) and solutions are currently being sought. The situation was the same at Narva road border crossing with a few weeks difference. The biggest risks are connected to the Narva railway border crossing where construction had not started at the time of the evaluation, mainly as the result of the delayed discussions with Estonian Railways on the design. According to the beneficiary there is still a possibility to finalise works including testing and hand over provisionally by 1 August 2007. However, it is likely the testing phase at Narva railway border crossing will be shorter than planned.

17. The contractor also arranged the trainings on 25 April 2007 on how to use the system for two teams of ten officers of Luhamaa and Koidula border crossings. In addition a presentation was made for the project

management team in Tallinn. Further trainings are scheduled for Narva (border officers) and Tallinn (administrators of the system).

18. The PF mentions the number of discovered irregularities as an indicator at wider objective level. However, the project stakeholders do not seem to consider this a relevant indicator as the wider effects of this project are said to be more connected to the efficiency of the work of border crossing officers (less mistakes, higher speed). As a result the speed of crossing the border will also increase on average. In addition the information to be collected can be an important input for information systems of other institutions dealing with security issues.

Results according to PF	Current status
Equipment as described under point 3.4 (Project Fiche) delivered and installed.	All equipment has been delivered. Equipment for Koidula rail border station have been excluded from the project.
System is operationally in use by all relevant authorities.	System is not operational yet, the installation of equipment is still ongoing.
Relevant law enforcement authorities at chosen border crossings trained and capable of using the new equipment in monitoring the traffic.	The training has partly been carried out and is planned to be completed in June 2007.
Co-operation between the law enforcement authorities at national and international levels is improved especially when it comes to the monitoring of suspicious traffic entering and departing the border points at EU external borders.	Can be assessed after the system is in place and has been working for some time. Provisional acceptance of the system is planned for 1 st of August 2007.
Increase in number of detection of fraud cases.	Can be assessed after the equipment and systems have been used for some time.

ANNEX I – OBJECTIVES OF THE PROJECTS EVALUATED

2004/006-270.01.01 Twinning Light Facility	
Overall Objective	Indicators of Achievement
Administrative capacity in Estonia increased to a sufficient level for the full implementation of the Acquis Communautaire and for the sound management of EU support programmes.	Harmonised legal acts and enforcement measures drafted and institutional capacity enhanced according to Comprehensive Monitoring Report by October 2005
Project Purpose	Indicators of Achievement
Institutional framework in compliance with the Acquis Communautaire and administrative capacity enhanced in areas covered by the Acquis.	Legal and institutional framework in conformity by the end of 2006
Independent evaluation of projects' performance carried out, contributing to sound financial management and effective achievement of projects' objectives.	Evaluation reports produced regularly by local evaluation companies/experts.
2004/006-270.02.02 Improving implementing capacity in the field of public procurement	
Overall Objective	Indicators of Achievement
Improved efficiency of use of public resources through proper implementation of public procurement law.	Implementation of public procurement law is accurate and efficient – there are less infringements of the PP law and procedures used are chosen having regard to transparency and efficiency.
Project Purpose	Indicators of Achievement
Implementing capacity on all levels of public procurement improved leading to improved quality control and proper implementation of public procurement law.	National Public Procurement training system created About 10-15 local lecturers trained (contracts signed) ensuring consistency of Public Procurement training National advisory council on Public Procurement created About 600 participants take part in Public Procurement training sessions Assisting materials on new EC Public Procurement directives compiled for contracting authorities. 20 officials of the Public Procurement Office trained and counselled in the field of new EC Public Procurement law 3 officials of State Aid and Public Procurement division trained and counselled in the field of new EC Public Procurement law 3 study visits organised for 2-3 officials of State Aid and Public Procurement division and Public Procurement Office to the MS.
2004/016-953 Strengthening of the anti-fraud traffic control systems at the EU external border in Estonia (OLAF)	
Overall Objective	Indicators of Achievement
To assist the new Member States to meet the obligations following Article 280 of the EC Treaty and other legislative acts on the protection of the Community's financial interests by putting into place effective monitoring mechanism.	N/A
Project Purpose	Indicators of Achievement
Procurement of specialised equipment capable of monitoring suspicious traffic entering and departing the EU in the project beneficiary country.	N/A

ANNEX II GLOSSARY

Abbreviation used	Meaning of the abbreviation
AFCOS	Anti-Fraud Co-ordinating Service
AP	Accession Partnership
ARIB	Agricultural Registers and Information Board
CF	Cohesion Fund
CFCO	Central Financing and Contracting Department
Co-Fin	Co-financing
CMR	Comprehensive Monitoring Report
CSR	Country Summary Report
EC	European Commission
EDIS	Extended Decentralised Implementation System
EE	Enterprise Estonia
ETCB	Estonian Tax and Customs Board
FCD	Financial Control Department
IA	Implementing Agency
IB	Institution Building
MoA	Ministry of Agriculture
MoEAC	Ministry of Economic Affairs and Communications
MoF	Ministry of Finance
MoJ	Ministry of Justice
MR	Monitoring Report
NPAA	National Programme for the Adoption of the Acquis
OLAF	European Anti-Fraud Office
PF	Project Fiche
PO	Programme Officer
Q	Quarter
RI	Railway Inspectorate
RTA	Resident Twinning Adviser
SC	Steering Committee
SF	Structural Funds
SPO	State Procurement Office
TA	Technical Assistance
TD	Tender Dossier
TF	Transition Facility
TSC	The State Chancellery
TWL	Twinning Light Facility

6.

Indikaatorid

Palun valige üks alljärgnevast viiest ülesandest ja hinnake nende indikaatorite kvaliteeti (nagu tehakse hindamise käigus asjakohasuse kriteeriumi all), tuues välja peamised argumendid SMART tabeli vormis. Iga indikaatori kohta ei ole vaja täita kõiki väljasid – piisab kõige tähtsamatest selle konkreetse indikaatori puhul. Juhul, kui Te peate seda võimalikuks ja vajalikuks, pakkuge välja alternatiivid indikaatorile, mis sobiksid Teie arvates paremini.

Ülesanne

1

Eesmärk:

Keha-, kõne-, meele- ja vaimupuuetega, psüühika- ja tervisehäiretega ning kasvatus eritõimimusi vajavatele õpilastele on tagatud võimalus omandada võimetekohast põhiharidust vastavas haridusliku erivajadusega (HEV) õpilaste koolis, mille õpikeskkond on kaasaegne, vastab kehtivatele normatiividele ning on kohandatud tulenevalt kooli õpilaste erivajaduste spetsiifikast.

Indikaatorid:	Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Sihttase
	Vähemalt 650 erivajadusega õpilase õppimis- ja elutingimused on HEV õpilaste koolide õppe- ja eluruumide ning tehnoloogiliste süsteemide renoveerimise tulemusel viidud kooskõlla kehtivate normatiividega ning kohandatud tulenevalt õpilaste erivajaduste spetsiifikast	Renoveeritud koolihooned võimaldavad rakendada õpilastele vajalikke tugistruktuure, uuendada koolide sisustust ja tehnilist varustatust	30%	100%
	Õpilaste väljalangevuse ennetamiseks ja tööeluks ettevalmistamiseks on HEV õpilaste koolides loodud võimalused õpilaste igapäevaseks sportimiseks, töökuste õpetamiseks, huvitegevuse arendamiseks ning muu õppekavavälise tegevuse korraldamiseks	Et tegemist on nn. internaatkoolidega (koolid, mille koosseisus ka õpilaskodu), kus õpilase kogu õppenädalane elutegevus kulgeb kooli infrastruktuuris, siis on olulised õpilaste huvitegevuse võimalused ja parem eluks ettevalmistamine	20%	80%

Eesmärk: Noorsootöö infrastruktuur toetab noorsootöö teenuste mitmekesisust, kättesaadavust ja kvaliteeti, kaasates noori noorsootöö tegevustesse.

Indikaator:	Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Sihttase
	On loodud üle-eestiline kaasaegsetele nõuetele vastav ja noorsootöö teenuseid ning tegevusi toetav avatud noortekeskuste, teavitamis- ja nõustamiskeskuste ning huvikoolide võrgustik.	Renoveeritakse peamisi noorsootöö teenust osutavaid struktuuriüksusi, lähtudes regionaalsetest kaalutlustest, piirkondlikust noorte arvust ja noorsootöö võrgustiku arendamise vajadustest.	3%	10%

Ülesanne 2

Eesmärk:

Tagatud on ühisveevärgi joogivee tervislikkus ja puhtus, et kaitsta inimese tervist joogivee mistahes saastatusest tulenevate kahjulike mõjude eest.

Indikaatorid:

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Sihttase
Ühisveevärgiga kaetud elanikkonnale tagatud nõuetele vastava joogivee osatähtsus (% elanikkonnast)	Nõuetele vastav, vastavalt Sotsiaalministeeriumi 31. juuli 2001. a määrusele nr 82 "Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid"	70,4% (2004)	100% (2013)
Ühisveevärgiga liitunud elanikkonna osatähtsus (% elanikkonnast)		77% (2004)	90% (2013)

Eesmärk: Eestis on välja arendatud optimaalne regionaalsete tavajäätme prügilate võrgustik

Indikaator:

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Sihttase
Regionaalsete tavajäätmeprügilate arv Eestis	Vastavalt Keskkonnaministeeriumi 29.04.04. a määrusega nr 38 kehtestatud nõuetele	5	8 (2013)

Ülesanne 3

Eesmärk:

Ühistranspordi osakaalu säilitamine reisijakäibes

Indikaatorid:

Indikaator	Selgitus	Algtase ja aasta	Sihttase ja aasta
Ühistranspordi kasutamise osakaal tööl käimisel	Indikaator põhineb Eesti tööjõu-uuringu andmetel, kuid peegeldab muutusi inimeste üldistes valikutes transpordivajaduse rahuldamisel.	29,2 (2004)	30% (2013)
Elektritranspordi kasutajate arvu kasv	Aluseks on Statistikaameti poolt kogutavad andmed trammi- ja trollitranspordi kasutajate kohta ning elektriraudteel tehtud reise arv (AS Elektriraudtee).	60,8 mln sõitjat (2005)	73 mln sõitjat aastaks 2013

Eesmärk: Reisirongiliikluse kasv reisijateveol

Indikaator:

Indikaator	Selgitus	Algtase ja aasta	Sihttase ja aasta
Reisirongiliikluse kasv reisijateveol	Põhineb Statistikaameti andmetel sõitjate arvu kohta.	5,2 mln sõitjat (2005)	30%

Ülesanne 4

Eesmärk:

On toetatud pikaajalisele majandusarengule suunatud valdkondlikke teadus- ja arenduse (T&A) programme

Indikaatorid:

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Sihttase
Rahastatud riiklike programmide arv	Indikaator peegeldab teadustöö orienteeritust majandusele ja innovatsioonile.	2006 – 2	2013 – kuni 10
Ettevõtete teadus- ja arendustegevuse investeeringute osakaal SKP-st	Indikaator peegeldab ettevõtete orienteeritust arendustegevusele ja uuendustele. Andmeid kogub iga-aastaselt Statistikaamet, need avaldatakse ka Eurostati andmebaasis Structural Indicators.	2004 – 0,34% 2005 – 0,43%	2013 – 1,6%

Eesmärk: Teadlaste ja inseneride arv on suurenenud

Indikaator:

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Sihttase
Täistööajaga teadlaste ja inseneride arv 1000 töötaja kohta Allikas: ESA	Iseloomustab teadus- ja arendustegevuse atraktiivsust ja taset	2004 – 5	2013 – 8

Ülesanne 5

Eesmärk:

Kutseõppe kättesaadavuse tagamiseks on loodud kaasaegsed elamis- ja olmetingimused

Indikaator:

Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Sihttase 2013
Õpilaskodud on 5000 õpilasele (ehk 90% perioodi lõpul kasutuses olevatest õpilaskodu kohtadest) kaasajastatud	Praeguse taseme hindamisel on aluseks võetud tänaseks kaasajastatud õppekeskkond (või materiaaltehniline baas või ühiselamud) koguvajadusest vastavate rahasummade suhestamisel. Sihttaseme puhul on võrreldud suhtena võimalustele vastavat oodatud taset (rahalises väljenduses) ning koguvajadust	12,4%	62%

Eesmärk: Noorsootöö infrastruktuur toetab noorsootöö teenuste mitmekesisust, kättesaadavust ja kvaliteeti, kaasates noori noorsootöö tegevustesse

Indikaator:	Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Sihttase 2013
	Igas maakonnas on vähemalt üks täielikult kaasajastatud avatud noortekeskus, teavitamis- ja nõustamiskeskus ja huvikool.	Renoveeritud on vähemalt 15 huvikooli, 15 avatud noortekeskust ja 15 teavitamis- ja nõustamiskeskust.		45

Eesmärk: Haridusliku erivajadusega (HEV) koolide õppekeskkond on võimetekohase põhihariduse kättesaadavuse tagamiseks kaasajastatud

Indikaator:	Indikaator	Selgitus	Praegune tase	Sihttase 2013
	On parandatud kuni 10 HEV õpilaste üldhariduskooli õppekeskkonda õpperuumide renoveerimise ja kaasajastamisega	Renoveeritakse olemasolevaid koolihooneid ja viiakse nende tingimused vastavusse kehtivatele normatiividele	21%	100%

Vastuste tabel

	Indikaator 1	Indikaator 2	Indikaator 3
S - Spetsiifiline			
M - Mõõdetav			

A - Kättesaadav			
R - Asjakohane			
T - Õigeaegne			
ALTERNATIIV			

7.

Hindamisprotsessi planeerimine ja juhtimine. Hindamise järeltegevused ehk kuidas teha *follow-up'i*

Ülesanne koosneb kolmest osast:

1. Hindamisprotsessi juhtimine;
2. Hindamisprotsessi tähtsamad verstapostid;
3. Soovituste rakendamine pärast hindamisaruande avaldamist.

Teie ülesande kontekst: valige 2007-2013 Eesti SF Rakenduskavade prioriteetsete suundade seast üks, mille kohta tuleb korraldada 2009. a jooksul esimene vahehindamine (lähtuge sellest, et 2011. a tuleb teine vahehindamine).

Hindamisprotsessi juhtimine

Teie olete antud hindamise koordinaator ja Teil on palutud algatada hindamise protsess. Palun **koostage kiri** isikutele, keda kutsute osalema hindamise juhtkomiteesse (näidake ametikohad ja organisatsioonid), milles Te informeerite neid hindamisprojektist ja selgitate osapoolte rolle. Ühtlasi tutvustage oma ettepanekuid hindamise ajakava suhtes.

Hindamisprotsessi tähtsamad verstapostid

Üks tähtis koosolek hindamisprotsessi käigus on äsja toimunud: **avakoosolek**. Kliendi ülesandeks on tavaliselt koosoleku protokollide tegemine ja selle saatmine kommenteerimiseks. **Koostage palun lühistiilis** (kuni pool lehekülge) **protokoll** nagu see võiks välja näha antud hindamise puhul. Keskenduge peamistele järeldustele ja kokkulepitud tegevustele (mida teeb hindaja, mida teete Teie, mida teevad teised osapooled, kes osalesid koosolekul). **Lisage lühike e-kiri** (5-10 lauset), millega saadate protokollid välja ja milles Te tutvustate edaspidist protsessi.

Pärast hindamisaruande avaldamist

Hindamise projekt on juba pool aastat tagasi lõpetatud. Sel ajal sai tehtud ka nn „*follow-up*“ tabel, ehk hindajate poolt tehtud soovitude tabel, millele on lisatud kokkulepitud erinevate osapoolte tegevused. Te olete viimased 6 kuud jälginud soovitude rakendamist ja nüüd raporteerite seirekomisjonile (või ühele teisele otsustusorganile – palun näidake, kellele), mis on soovitud tegevustega vahepeal toimunud. Palun **täitke ära tabeli viimane tulp** ning **koostage kiri**, milles te annate otsustajatele tagasisidet soovitude elluviimise kohta. Vajadusel võite ka tabeli etteantud lahtrite sisu muuta.

Teema	Järeldus	Soovitus	Tähtaeg	Vastutab	Kokkulepitud tegevus
Toetuskeemide valikukriteeriumid	Erinevate toetuskeemide sarnaseid kriteeriume tõlgendatakse erinevalt	Kokku kutsuda toetuskeemide taotluste hindajad selleks, et arutada/kokku leppida kriteeriumite sisu	2 kuud pärast hindamisprojekti lõppu	Rakendusüksus	

Kasusaajate teadlikkus	Kasusaajate seas on tekkinud segadus abikõlblikkuse reeglite tõlgendamise suhtes	Korraldada info-päev kasusaajatele abikõlblikkuse teemal	Nii kiiresti kui praktiliselt võimalik	Rakendusüksus, Rahandusministeerium	
Toetusrahade väärkasutamine	On esinenud mitmeid juhtumeid kus kasusaajad on mitteteadlikult toetusrahasid kasutanud mitteotstarbeliselt	Teavitada kasusaajaid irregulaarsuste riskidest ja koostada senistest juhenditest detailsemad materjalid irregulaarsuste ja tagasimaksete teemal	2 kuud pärast hindamisprojekti lõppu	Rahandusministeerium Rakendusüksused	

8.

ÜLESANNETE VASTUSED

8.1

Hindamisülesande püstitus ja küsimused ning hindamismetoodika valik

Variant 1: Riikliku Arengukava 2004-2006 järelhindamine

Hindamise eesmärgid

Riikliku Arengukava 2004-2006 (RAK) järelhindamise eesmärgiks on anda hinnang RAKi mõjust Eesti majandusarengule sotsiaalsest, regionaalse tasakaalustatuse ning jätkusuutlikkuse aspektist ning meetmete eesmärkide saavutamisele, näidates ära tulevaste samalaadsete sekkumiste otstarbekuse või muutmise vajaduse, et tagada tulevikus vahendite kasutamise võimalikult suur sihipärasus.

Hindamisküsimused

1. Kuivõrd on RAK panustanud RAK üldeesmärgi „Kiire, sotsiaalne ja regionaalselt tasakaalustatud jätkusuutlik majanduslik areng“ saavutamisse?
2. Millises ulatuses on saavutatud RAK meetmete eesmärgid? Kas indikaatoritele seatud sihtväärtused on saavutatud ja kui ei ole, siis mis on olnud põhjused?
3. Kas toetusmeetmed on olnud tõhusad – kas mõju ja tulemusi oleks olnud võimalik saavutada ka ressursse efektiivsemalt kasutades?
4. Kui on võimalik välja tuua eesmärkide saavutamise mõistes edukamad ja vähem edukad meetmed, siis millised on sellise erinevuse põhjused?

Kas metoodika peab olema pigem kvalitatiivne või pigem kvantitatiivne (ja miks)?

Metoodika peaks olema kombinatsioon kvalitatiivsetest ja kvantitatiivsetest meetoditest. Kvantitatiivseid meetodeid saaks kasutada indikaatorite saavutustasemetega mõõtmiseks mõju numbriliste suuruste väljaselgitamiseks. Selleks aga, et saada hinnanguid mõjule, tulemuslikkusele ja sihtväärtuste saavutustasemetele ning välja selgitada indikaatorite sihväärtuste mittesaavutamise põhjusi, oleks vaja kasutada kvalitatiivseid meetodeid. Kvalitatiivsete meetodite kasutamine on vajalik ka laiemal pildil saamiseks tervikuna. Samuti võib erinevate meetoditega saadud infot kasutada triangulatsiooni tagamiseks. Näiteks võib teha alguses erinevate osapooltega intervjuusid, mille tulemusena püstitatakse uurimishüpoteesid. Kvantitatiivsete meetoditega testitakse neid ning saadakse numbrilised näitajad ning hiljem saadakse sõltumatutelt ekspertidelt hinnangud, järeldused ja soovitused.

Selline meetoditega kombineerimine on küll ressursimahukas, kuid võimaldab kõige paremal moel täita hindamise eesmärgi.

Kas metoodika peab olema pigem alt-üles või pigem ülevalt-alla. Miks?

Antud hindamise puhul tuleks rakendada ülevalt-alla ja alt-üles metoodikat korraga, kuna mitme küsimuse puhul on kindlasti (ka) ülevalt-alla lähenemist vaja: nt meetmete mõju RAK'i tasandile tuleks vaadelda makromajanduslikult ja kasutades indikaatoreid. Meetmete tulemuslikkuse hindamine peaks kasutama rohumat andmeid, aga neid peaks kombineerima meetmete eesmärkide saavutamist mõõtvate indikaatorite abil (ehk makro-statistika või nt SF infosüsteemist). Kõrvalmõjud on hea hinnata, kasutades nn kontrollgruppe, mis tähendab kindlasti ka alt-üles metoodika rakendamist. Programmi mõju väljaselgitamine seisnebki alt-üles ja ülevalt-alla meetodite kombineerimisega, leides kõige tõenäolisema vastuse, kui palju programm ise on panustanud võrreldes teiste teguritega.

Variant 2: Riikliku Arengukava 2004-2006 meetmete koosmõju ja sünergia hindamine

Hindamise eesmärgid

Hindamise eesmärgiks on RAK 2004-2006 meetmete koosmõju ja sünergia⁸ väljaselgitamine, et tuua välja RAK panus Eesti majanduse üldisesse arengusse.

Hindaja ülesandeks on välja tuua ning analüüsida peamisi meetmete koosmõjusid ning nende võimalikku sünergilist efekti regionaalarengule.

Hindamisküsimused

Hindamise tulemusena soovitakse vastust saada järgmistele küsimustele:

1. Kuidas väljendub meetmete omavaheline koosmõju:
 - ettevõtete konkurentsivõime suurenemisele
 - tööhõive kasvule ja tööpuuduse vähenemisele
 - üldise elukeskkonna paranemisele
2. Kuidas ja kui palju on meetmete koosmõju panustanud RAK-i prioriteetide saavutamisse?
3. Milline on RAK 2004-2006 meetmete omavaheline sünergia?
4. Kuidas ja kui palju on meetmete sünergia panustanud RAK-i prioriteetide saavutamisse/täitmisesse?
5. Kuidas sünergia tekib ja mida rakendusüksused on teinud (või võiksid teha) selleks, et sünergia tekitada?

Kas meetodika peab olema pigem kvalitatiivne või pigem kvantitatiivne (ja miks)?

Antud hindamise puhul peaks meetodika olema osaliselt kvantitatiivne, kuid ainult sellest tõenäoliselt ei piisa. Sünergia tuleks kindlasti vaadelda ka kvalitatiivselt. Liigselt teoreetilise hindamise vältimiseks oleks vaja ka nt juhtumiuuringu korras kirjeldada, kuidas ettevõtjatel tekib nt kahe meetme alt toetatud projekti vahel sünergia, ehk küsida kasusaajatelt, kes on mitmelt meetmelt toetust saanud, kuidas nende kaks või rohkem projekti on koos tema arengule mõjunud. See oleks siis kvalitatiivne lisategevus hindamise raames.

Kas meetodika peab olema pigem alt-üles või pigem ülevalt-alla. Miks?

Antud küsimuste puhul oleks alt-üles meetod vajalik ja ka kõige tõhusam - vaja oleks uurida „tegelikku elu“ ja hinnata sünergia tekkimist kasusaajate tasandil. Siiski võiks alt-üles meetodit täiendada mõne ülalt-alla tegevusega - kasulik on näiteks indikaatorite analüüs seiresüsteemi abil ja programmdokumendi eri sünergia-allikate analüüsimine (nt. kui kahel meetmel on: 1) sama sihtgrupp, 2) sama abikõlblik piirkond, 3) samad abikõlblikud tegevused).

Variant 3: Eesti 2004-2005 Ühtekuuluvusfondi ja ERDF infrastruktuuri projektide majanduslike või sotsiaalsete (valida üks) mõjude hindamine

Hindamise eesmärgid

Antud (järel)hindamise eesmärgiks on saada hinnang 2004-2005 Ühtekuuluvusfondi ja ERDF-i infrastruktuuri projektide võimalike majanduslike mõjude kohta. Samuti on hindamise eesmärgiks analüüsida, kas kasutatavad indikaatorid peegeldavad piisavalt adekvaatselt projektide väljundeid, tulemusi ja mõjusid. Hindamine on seejuures piiritletud majanduslike tulemite analüüsimisega, seega ei vaadelda nt sotsiaalseid mõjusid või keskkonnamõjusid.

Hindamistulemused peavad muuhulgas andma sisendi efektiivsemaks sarnaste projektide paremaks juhtimiseks ja elluviimiseks tulevikus ning võimaldama paremini planeerida 2007-2013 perioodil rahastatavaid infrastruktuuri meetmeid.

⁸ Koosmõju all on käesolevas pakkumiskutses mõeldud RAK meetmete mõõdetavate väljundindikaatorite mõju majanduskasvule ja sotsiaalsele ning regionaalsele arengule ning sünergia all meetmete koosmõju täiendavate positiivsete mõjude näol Eesti tasakaalustatud arengule. Koosmõju all ei ole pakkumiskutse esitaja mõelnud vaid positiivseid mõjusid, vaid kõiki mõjusid, mida on võimalik välja olemasolevate, dokumenteeritud andmete alusel välja tuua.

Hindamisküsimused

- (1) Millised on olnud ERDF ja ÜF infrastruktuuri projektide peamised mõjud Eesti majanduslikule olukorrale?
- (2) Mil määral on need projektid kaasa aidanud 4. prioriteedi ja RAK eesmärkide täitmisele?
- (3) Milline on olnud ERDF ja ÜF projektide kombineeritud makro-majanduslik mõju?
- (4) Kas ja kuidas oleks senise kogemuse põhjal võimalik infrastruktuuri arendamisele suunatud projekte majandusliku mõju seisukohalt senisest efektiivsemalt rakendada?

Kas meetodika peab olema pigem kvalitatiivne või pigem kvantitatiivne. Miks?

Kasutada tuleks nii kvantitatiivseid kui kvalitatiivseid meetodeid (projektide arv on suhteliselt väike, kuigi küsimused on nii kvantitatiivsed kui kvalitatiivsed). Samas tuleb rõhutada, et kuna tegemist on majanduslike mõjude hindamisega, siis saab koguda hulgaliselt kvantitatiivseid andmeid majanduslike (ettevõtteid, tööturгу ning üldist majanduskonjunktuuri puudutavate) näitajate kohta ning neid statistiliselt analüüsida. Samuti on kvantitatiivne meetodika eelistatav seetõttu, et tegemist on järeelhindamisega ning seega analüüsitakse ennekõike projektide tulemusi ja mõjusid, mitte nende protsessi või rakendamist. Olulist infot võivad anda seiresüsteemide väljavõtted ja indikaatorid, mis on samuti üldjuhul kvantitatiivset laadi. Kvalitatiivset analüüsi eeldab eriti neljas küsimus.

Kas meetodika peab olema pigem alt-üles või pigem ülevalt-alla. Miks?

Antud juhul oleks kõige õigem alt-üles meetod (alustada projektidest), kuna mõjusid on raske analüüsida sihtgruppidega arutamata. Hindamise lõpuks oleks vaja välja jõuda järeldusteni projektide üldeesmärkide osas ning anda soovitusi sarnaste projektide paremaks juhtimiseks ja elluviimiseks tulevikus. Üksikuid subjekte vaadeldes ning nende andmeid analüüsides ja agregeerides kujuneb lõpuks tervikpilt projektide majandusliku mõju suhtes.

Variand 4: SFi 2007–2013 rakenduskavade toetuskeemide valikusüsteemide võrdlemise ja efektiivsuse hindamine

Hindamise eesmärgid

Hindamise eesmärgiks on võrrelda ja analüüsida erinevate rakenduskavade valikusüsteemide ning selle alusel saada hinnang, millised on vajadused valikusüsteemide parendamiseks ja ühtlustamiseks.

Hindamise tulemusena esitatakse rakenduskavade juhtministeeriumitele ettepanekuid ja soovitusi valikusüsteemide parendamiseks. Hindajate soovitusi arvestamine võimaldab SF administratsioonil muuta valikusüsteemide kvaliteetsemaks ja seeläbi toetusi paremini jagada.

Hindamisküsimused

1. Millised valikusüsteemid on sobivaimad lähtuvalt toetuskeemist, sh analüüsida sobivust alljärgnevatest aspektidest tulenevalt:
 - meetme eelarve ja sisu (mis tüüpi projektid – suured/väikesed, pehmed/kõvad),
 - meetme sihtgrupp (selle suurus ja tüüp),
 - menetluse kuluefektiivsus (sh toetuse saaja ja administratsiooni seisukohast),
 - menetluse läbipaistvus, kaasamine, arusaadavus sihtgrupile,
 - tagatud on tulemuslik projektide elluviimine ning eesmärgipärasus programmdokumentidele, valdkonna arengudokumentidele (juhul, kui meetmed on juba käivitunud).
2. Millised valikusüsteemid tagavad kõige paremini parimate projektide väljalimise?
3. Millised on erinevate toetuskeemide valikusüsteemide parimad ja halvimal praktikal ning hinnata nende rakendatavust teistes toetuskeemides?

Kas metoodika peab olema pigem kvalitatiivne või pigem kvantitatiivne. Miks?

Antud hindamisküsimuste puhul on põhjendatud kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete meetodite kombineerimine. Erinevate valikusüsteemide kaardistamiseks ja seoste leidmiseks toetuskeemide ja valikusüsteemide vahel sobiks kvantitatiivne lähenemine, mille käigus saaks toetuskeeme grupeerida (nt suurteks/väikesteks, avatud voorudega (jooksvad või tähtajalised), eelnevalt koostatud investeringute nimekirjadega, jne). Valikusüsteemide sobivuse ja sihtgrupi vajadustele vastavuse ning projektide valikuprotsessi kohta info kogumiseks oleks kasulikud nii kvantitatiivne meetod (küsimustik) kui kvalitatiivne lähenemine (intervjuud). Andmekogumise meetodi valik tuleks kliendil tegelikult jätta hindajatele, st seda tehnilises kirjelduses ei mainita.

Kas metoodika peab olema pigem alt-üles või pigem ülevalt-alla. Miks?

Ka alt-üles ja ülevalt-alla valiku puhul tuleks kasutada mõlemaid variante – ilma taotlejate tagasisideta on päris raske vastata antud küsimustele – seega on kindlasti ka alt-üles lähenemist vaja. Kui meetmed pole veel käivitunud, tuleks keskenduda sihtgruppide vajadustele. Lisaks tuleks ka küsitleda või intervjuuerida taotluste hindajaid, kuidas on neil õnnestunud antud kriteeriumite abil välja valida parimad projektid?

Variant 5: Interreg IIIA Soome-Eesti piiriülese koostööprogrammi 2004-2006 järelhindamine**Hindamise eesmärgid**

Interreg IIIA Soome-Eesti piiriülese koostööprogrammi järelhindamise üldiseks eesmärgiks on anda sisend jätkuprogrammi ettevalmistamisele järgneval/käesoleval finantsperioodiks. Hindamise käigus tuleb:

- hinnata programmi eesmärkide saavutamist, nende mõju ja olulisust rahastatud valdkondade vajaduste katmisel;
- hinnata tegevuste tulemuste saavutamist ja mõju rahastatud valdkondades;
- hindamise tulemusena valmivad ettepanekud ja soovitusel aitavad kaasa järgneva programmiperioodi ettevalmistamisele programmi ülesehituse, finantseerimisskeemi ning -vajaduste osas.

Hindamisküsimused

1. Mil määral on programm panustanud oma üldiste eesmärkide saavutamisele?
2. Kas projektid olid tulemuslikud ning panustasid määratletud probleemide lahendamisele?
3. Kui jätkusuutlikud on projektide tulemused?
4. Milline on programmi efektiivsus võrreldes teiste Interreg III programmidega?

Kas metoodika peab olema pigem kvalitatiivne või pigem kvantitatiivne. Miks?

Metoodika puhul võiks eeldada, et kuna tegemist on järelhindamisega, tuleb kasutada kvantitatiivset metoodikat. Samas võttes arvesse Interreg IIIA programmi väikest mahtu ja rakendatud projektide suhteliselt erinevaid eesmärgi ning sihtgruppide, ei ole kvantitatiivne metoodika võimaliku valimi väiksust arvestades õigustatud, kuna statistilisi järeldusi selle põhjal teha ei saa. Seetõttu oleks tulemuslikum kasutada kvalitatiivseid meetodeid, näiteks intervjuusid sihtgrupi liikmetega. Vajadusel võib kvalitatiivseid ja kvantitatiivseid meetodeid omavahel kombineerida, võttes arvesse näiteks seirearuandeid, kuid põhirõhk peab siiski jääma kvalitatiivsetele meetoditele.

Samas, kui pakkuja näitab veenvalt, kuidas ta piisavalt kõrge vastuste protsendi saab (vähemalt 50%), võiks ka kvantitatiivset meetodit aktsepteerida. Antud juhul on turvalisem valik mitte ette anda ja lasta pakkujal ise lahendust pakkuda. Selline lähenemine annab võimaluse eristada pakkujaid pakkumiste hindamisel.

Kas metoodika peab olema pigem alt-üles või pigem ülevalt-alla. Miks?

Metoodika peab olema alt-üles, sest hindamisel keskendutakse tulemustele ja eriti mõjule, mille puhul on oluline lähtuda sihtgrupi vajadustest ja hinnangutest. Kuna antud hindamine on vaadeldav ka sisendina jätkuprogrammile, täites osaliselt jätkuprogrammi eelhindamise funktsioone, on samuti sobilik alt-üles meetod – programmeerimisel on primaarne kaardistada sihtgruppide vajadused, millele järgneb rakendussüsteemi ehitamine (seda on ilmselt eelnevalt ka vahehindamise käigus ülevalt-alla meetodiga hinnatud ning tulemused saavad olla aluseks jätkuprogrammi eelhindamisele).

8.2

Hindamise tehnilise kirjelduse koostamine

Variant 1: RAK 2004–2006 järelhindamine

Hindamise eesmärgid

Järelhindamise põhieesmärgiks on anda hinnang Eesti Riikliku Arengukava (RAK) 2004-2006 vahendite kasutamisele, abi tulemuslikkusele ja mõjule.

Hindamise spetsiifilisteks eesmärkideks on:

- saada infot makrotasandil RAKi eesmärkide ja EL seotud poliitikate (regionaalareng, majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus) täitmise kohta ning analüüsida, kas meetmed täitsid RAKiga seatud eesmärgid, kas nende elluviimine oli efektiivne ja tulemuslik. Hindamise tulemusi kasutatakse sisendinformatsioonina uue rahastusperioodi meetmete sisu kujundamiseks ning programmdokumendi parendamiseks (sisend uue perioodi vahehindamisele).
- hinnata meetmete rakendamist soodustavaid ja takistavaid tegureid ning saavutatud tulemusi. Hindajate järeldusi kasutatakse sisendinformatsioonina uue rahastusperioodi meetmete paremaks administreerimiseks ning vajadusel korralduslikeks muudatusteks.

Hindamisküsimused

1. Millises ulatuses on saavutatud RAKi, prioriteetide ja meetmete tasandi põhieesmärgid?
2. Kui eesmärgid pole saavutatud, siis mis on olnud selle põhjuseks?
3. Millised arengud on toimunud välis- ja makromajanduskeskkonnas, kuidas need mõjutavad RAKi eesmärkide täitmist?
4. Kas esineb ja kui, siis millised on abi vahendamise administratiivse korralduse parimad praktikad või puudused abi rakendamisel (kas tööjaotus on efektiivne, vastutus selge, osapoolte suhtekorraldus piisav, tehtud töö abi vahendamisel tulemuslik ja kvaliteetne)? Milliseid muudatusi ja täiendusi tuleks RAKi teha, arvestades ülaltoodud analüüsi?

Ajakava

Hanke väljakuulutamise aeg – 01.09.08
 Pakkumise esitamise tähtaeg – 30.09.08
 Otsus parima pakkumise kohta – 30.10.08
 Lepingu sõlmimine parima pakkujaga – november 2008
 Alustamise aruande esitamise tähtaeg – 20. detsember 2009
 Hindamisaruande projekti esitamise tähtaeg – 15.07.09
 Aruande kommenteerimine Kliendi poolt – 30.07.09
 Lõpparuande esitamise tähtaeg – 15.09.09

Nõuded hindamismeeskonnale

Pakkuja peab hindamise teostamiseks rakendama vähemalt 3 eksperti ja 1 projektijuhti.

Projektijuht peab:

- omama vähemalt 3-aastast hindamisalast ja projektijuhtimise töökogemust;
- olema osalenud vähemalt 3 EL poolt rahastatavas hindamisprojekti.

Hindamise ekspert peab:

- omama (EL) poliitika ja programmide uurimise ja analüüsimise kogemust;
- omama juhtimisprotsessi hindamise oskust;
- omama kogemust hindamise metoodika ja tehnika osas.

Nõuded pakkumisele

Pakkumine peab sisaldama:

- kavandatud töö sisu kirjeldust oodatavate tulemusteni jõudmiseks, sh hindamismetoodika valikut ja põhjendust;
- hindamismeeskonna liikmete CV-d koos iga liikme ülesannete kirjeldusega;
- kirjelduse, kuidas hindamismeeskond tagab pakkumises kirjeldatud tähtaegadest kinnipidamise;
- hinnapakkumist.

Pakkumine tuleb esitada elektrooniliselt ja 3 eksemplaris tähitud posti, registreeritud kullerposti või käsipostiga alltoodud aadressile: xxx, Tallinn.

Eelarve

Hinnapakkumine tuleb esitada vastavalt esitatud näidisele:

	Tegevused	Maksumus kokku (EEK)
1.		
2.		
3.		

Pakkumise hind kokku
Käibemaks 18%
Pakkumise hind käibemaksuga

Valikukriteeriumid

- Metodoloogilise lähenemise kvaliteet (lähteülesandest arusaamine, selle analüüs ja katmine, poliitika tundmine: kas kontekstist on aru saadud, väljapakutud metodoloogilise lähenemise universaalsus, praktilisus, kasulikkus - intervjuude arv, kiirus) - 35% koguhindest;
- Hindamismeeskonna kvalifikatsioon ja varasemad kogemused (asjakohaste hindamiskogemuste ulatus – tehnilised kogemused, erialased kogemused, ostja varasem positiivne kogemus ekspertidega, muud rakendatavad ressursid) - 35% koguhindest;
- Hind - 30% koguhindest

Variant 2: Eesti 2004–2005 Ühtekuuluvusfondi infrastruktuuri projektide majanduslike mõjude hindamine

Hindamise eesmärgid

Hindamise eesmärgiks on saada hinnang, millised on ÜF infrastruktuuriprojektide majanduslikud mõjud (positiivsed/negatiivsed, suured/väikesed, pikaajalised/lühiajalised, jne) ning mil määral ja kuidas need on mõjutanud Eesti majandusarengut.

Hindamise tulemusena esitatakse ÜF projektide majanduslike mõjude analüüs ja hinnang, mis võimaldab ÜF administreerimissüsteemis paremini planeerida uue programmeerimisperioodi vahendeid ning Euroopa Komisjonil ja Eesti riigi juhtorganitel arvestada ÜF vahendite mõju Eesti riigi arengule.

Hindamisküsimused

1. Millised on olnud ÜF infrastruktuuriprojektide peamised majanduslikud mõjud?
2. Mil määral oleks Eesti riik ise jõudnud ilma ÜF toetuseta samade projektide teostamiseni ja milline on majanduslik kasu projektide varem valmimisest?
3. Millised ÜF projektid on enim mõjutanud majandusarengut ja millised aspektid on olnud edukate (ehk siis suure positiivse mõjuga) projektide puhul kõige olulisemad?

Ajakava

Pakkumised esitada 1. oktoobriks 2008 kell 12.00 Keskkonnaministeeriumi, Narva mnt 7a.
Otsus hanke võitja kohta tehakse 15. oktoobriks.
Hindamise alustamise koosolek 1. november.
Alustamise aruande esitamine 15. november.
Aruande esialgse versiooni esitamine ning kommentaaride sisseviimine 15.veebr. – 1. märts
Hindamisaruande esitamise lõpptähtaeg 15. märts.

Nõuded hindamismeeskonnale

Eelnev majandusanalüüside teostamise kogemus.
Meeskonnas peaks olema vähemalt üks isik, kellel on spetsiifiline keskkonnaprojektide planeerimise, rakendamise ja/või hindamise kogemus ja üks isik, kellel on transpordi-projektide kogemus.
Kogemus hindamismetoodika ja tehnikate rakendamise osas, osalemine vähemalt 3 eelnevas SF või ÜF hindamises.
Ühtekuuluvusfondi ja struktuurivahendite konteksti tundmine.
Hindamises peavad osalema vähemalt kaks eksperti.

Nõuded pakkumisele

Pakkumine peab sisaldama:

Metoodika:

Projekti läbiviimiseks pakutava lähenemisviisi ülevaadet

Projekti eesmärkide ja oodatavate tulemuste saavutamiseks vajalike tegevuste kirjeldust.

Projekti töökorralduse, sh meeskonna kirjeldust, rolle ja ülesannete jaotust.

Administratiivse tugistruktuuri kirjeldust, mida projekti meeskond kasutab tegevuste realiseerimiseks.

Ühise pakkumise korral iga partneri panuse kirjeldust ja tööjaotuse/vastutuse kirjeldust tegevuste kaupa.

Tegevuste ajakava

Pakutud tegevuste ajakava, järjekord ja kestus, võttes arvesse käivitusperioodi.

Projekti peamiste verstapostide (vaheetappide tulemuste) ja väljundite (sh raportid, analüüsid, aruanded jms) kirjeldust ja ajakava.

Pakkumised esitada 3 eksemplaris 1. oktoobriks 2008 kell 12.00 Keskkonnaministeeriumi, Narva mnt 7a.

Eelarve

Hindamiseks planeeritud eelarve on 600 000 EEK.

Palume tuua valdkondade kaupa välja peamised kuluartiklid:

- Personalikulud (sh inimeste andmed ja tööjaotus)
- Andmete kogumine (sh töötunnid, muud kulud)
- Andmete analüüs (sh töötunnid)
- Aruannete koostamine ja kommentaaride läbitöötamine (sh töötunnid).

Valikukriteeriumid

Parima pakkumise valikul võetakse arvesse:

- Pakkumise vastavust lähteülesandele (50%)
- Hhindaja kvalifikatsiooni ja kogemust (20%)
- Pakkumise hinna ja kvaliteedi suhet (30%)

Variant 3: RAK 2004–2006 meetmete koosmõju ja sünergia hindamine – ettevõtlusmeetmete mõju piirkondade tasakaalustatud sotsiaal-majanduslikule arengule.

Hindamise eesmärgid

Hindamise eesmärgiks on hinnata RAKi 2004-2006 perioodil rakendatud ettevõtlusmeetmete (meede 1.2, 2.1, 2.2, 2.3 ja 2.4) mõju piirkondade tasakaalustatud sotsiaal-majanduslikule arengule, et leida võimalusi perioodi 2007-2013 meetmete rakendamisel suurema sünergia saavutamiseks ettevõtlusmeetmete ja regionaalarengu meetmete vahel.

Hindamisküsimused

Mis mõjusid ja kui suurel määral on RAK 2004-2006 ettevõtlusmeetmete rakendamine avaldanud piirkondade tasakaalustatud sotsiaal-majanduslikule arengule?

Kas ettevõtlusmeetmete rakendamine on kaasa aidanud RAK meetme 4.6 eesmärkide täitmisele ja kui on, siis millisel määral?

Kus on RAK 2004-2006 perioodi rakendamisel olnud kasutamata jäetud potentsiaali ettevõtlusmeetmete suurema mõju saavutamiseks piirkondade tasakaalustatud sotsiaal-majanduslikule arengule?

Kas ettevõtlusmeetmete rakendamisel kasutatud projektide valikukriteeriumid on soodustanud projekte, mis on avaldanud positiivset mõju piirkondade tasakaalustatud sotsiaal-majanduslikule arengule?

Kuidas oleks võimalik 2007-2013 programmperioodi rakendamisel suurendada ettevõtlusmeetmete mõju regionaalarengu meetmetele?

Ajakava

31. juuli - pakkumuste esitamise tähtaeg
15. august - parima pakkuja valimine
26. august - lepingu sõlmimine
30. august - projekti avakoosolek
12. november - vahearuarande esitamine kogutud andmete kohta
1. veebruar - lõpparuande projekti esitamine
10. veebruar - kliendipoolsete kommentaaride esitamine
17. veebruar - lõpparuande esitamine
28. veebruar - projekti lõppkoosolek.

Nõuded hindamismeeskonnale

Pakkuja poolt teenuse hindamise läbiviimiseks moodustatud projektimeeskonda kuuluvate võtmeisikute (vähemalt 4 isikut) haridus ja erialane kvalifikatsioon peab vastama järgmistele tingimustele (pakkuja peab esitama vastavate võtmeisikute CV-d):

Projektijuht peab:

- omama projektijuhtimise kogemust;
- omama kas hariduse või töökogemuse kaudu ettevõtlusvaldkonna või regionaalarengu valdkonna alaseid teadmisi või kogemusi;
- omama vähemalt 5 aastast hindamisalast töökogemust;
- omama andmekogumise ja analüüsi kogemust.

Hindamisspetsialist (vähemalt 3 inimest) peab:

- omama kas hariduse või töökogemuse kaudu ettevõtlusvaldkonna või regionaalarengu valdkonna alaseid (mõlemad valdkonnad peavad olema kaetud vähemalt ühe hindamisspetsialisti poolt) teadmisi või kogemusi;
- omama vähemalt 3 aastast hindamisalast töökogemust, sh. olema osalenud mõnes struktuurifondidest rahastatud projektide hindamises;
- omama teadmisi struktuurifondide rakendamisest;
- omama kogemusi ja teadmisi erinevate hindamismetoodikate kohta;
- omama andmekogumise ja analüüsi kogemust.

Lisaks projektijuhile ja hindamisspetsialistidele võib pakkuja töö tegemiseks vajadusel kaasata lisapersonali (kes ei ole võtmeisikud). Projektijuht peab osalema kõigil hindamise töökoosolekul, hindamisspetsialistidest peab igal töökoosolekul olema kohal vähemalt üks.

Nõuded pakkumisele

Pakkumine peab olema esitatud hiljemalt 8. augustiks 2008 kell 17.00 e-posti aadressile...

Ühise pakkumise esitamine on lubatud.

Alternatiivpakkumise esitamine ei ole lubatud.

Pakkujal ei ole õigust esitada tingimuslikku pakkumist või siduda pakkumist muude tingimustega, mis ei tulene hankedokumentidest.

Hankedokumentides toodud pakkumise tingimuste eiramine toob kaasa pakkumise tagasilükkamise.

Pakkumine peab sisaldama:

- pakkuja lühitutvustust;
- hindamise maksumust projekti peamiste tegevuste ja kululiikide lõikes;
- hanke täitmisega tegeleva projektimeeskonna koosseisu koos võtmeisikute CV-dega;
- hindamisel kasutatavat metoodikate kirjeldust ;
- projekti tegevusplaani ja ajakava;
- tööjaotust ja töö eeldatavat ajalist mahtu hindamismeeskonna liikmete lõikes.

Eelarve

Projekti eelarve maksimaalne suurus koos käibemaksuga on 600 000 EEK.

Pakkujal tuleb pakkumise hind esitada projekti peamiste tegevuste ja kululiikide lõikes. Pakkumise hind tuleb esitada Eesti kroonides (täiskroonides) koos käibemaksuga ning see peab sisaldama kõiki hankija poolt tasumisele kuuluvaid makse ja tasusid.

Valikukriteeriumid

Hindamiskriteeriumid, mida kasutatakse pakkumise edukuse üle otsustamisel ja nende suhteline osakaal väärtuspunktides on antud järgnevas tabelis. Hindamistäpsus on 1 (üks) koht peale koma.

Hindamiskriteerium	osakaal väärtuspunktides
Pakkumise maksumus	40
Hanke täitmisega tegeleva projekti meeskonna kvalifikatsioon ja kogemused	30
Tegevuskava ja hindamisel kasutatav metoodika	30

Pakkumisi hindab EASi, Siseministeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi esindajatest koosnev hindamise juhtkomisjon.

Pakkumiste hindamisel hindamiskriteeriumi „Pakkumise maksumus” osas kasutatakse väärtuspunktide meetodit Merit Point System. Madalaima hinnaga pakkumisele antakse 40 punkti. Teised pakkumised saavad punkte proportsionaalselt vähem kasutades valemit: Madalaim hind/konkreetsesse pakkumise hind X 40.

Pakkumiste hindamisel hindamiskriteeriumi „Hanke täitmisega tegeleva projektimeeskonna kvalifikatsioon ja kogemused” osas hinnatakse pakkumisi skaalal 0-30. Hinnatakse hanke täitmisega tegeleva projektimeeskonna vastavust punktis „Nõuded hindamismeeskonnale” toodud kvalifitseerimistingimustele. Hinde „väga hea” saanud pakkumisele antakse 21-30 punkti, hinde „hea” saanud pakkumisele antakse 11-21 punkti ja hinde „nõrk” saanud pakkumisele antakse 0-10 punkti.

Pakkumiste hindamisel hindamiskriteeriumi „Tegevuskava ja hindamisel kasutatav meetodika” osas hinnatakse pakkumisi skaalal 0-30. Hinnatakse pakkumises toodud tegevuskava ja hindamismetoodika vastavust ja sobivust hindamise eesmärgi, hindamisküsimuste ning hanke ajakava suhtes. Hinde „väga hea” saanud pakkumisele antakse 21-30 punkti, hinde „hea” saanud pakkumisele antakse 11-21 punkti ja hinde „nõrk” saanud pakkumisele antakse 0-10 punkti.

Variant 4: Teematiline hindamine: 2007–2013 rakenduskavade toetuskeemide valikusüsteemide võrdlemine ja efektiivsuse hindamine

Hindamise eesmärgid

Hindamise eesmärgiks on võrrelda ja analüüsida erinevate rakenduskavade valikusüsteeme, selle alusel anda hinnang parimatest praktikatest ja esitada soovitusel valikusüsteemide parendamiseks ja ühtlustamiseks.

Hindamise otsesteks eesmärkideks on:

1. Anda rakenduskavade kaupa hinnang valitud valikusüsteemide⁹ sobilikkusele kavandatud tulemuste saavutamise ja efektiivsuse seisukohalt.
2. Võrrelda omavahel määrustega kinnitatud¹⁰ avatud taotlusvoorude projektide valikuprotsesse, selgitada välja parimad praktikad ja kitsaskohad ning esitada ettepanekud viimaste likvideerimiseks.

Hindamisküsimused

Eelhinnang valitud rakendusskeemide sobilikkusele

1. Mill määral valitud rakendusskeemid toetavad rakenduskavades püstitatud eesmärkide saavutamist?
2. Milline on valitud rakendusskeemide eeldatav mõju prioriteetsete suundade (ja rakenduskavade) indikaatorite täitmisele?

Avatud taotlusvoorude projektide valikuprotsess

1. kirjeldada lühidalt kõik määrustega kinnitatud meetmete avatud taotlusvoorude protsesse lähtudes järgnevast:
 - (1) taotlusprotsessi ajaline kestvus;
 - (2) taotlejad;
 - (3) valikuprotsessi etapid ja nendes osalevad osapooled;
 - (4) indikatiivne kulu inimtundides ühe taotluse kohta.
2. Millised on erinevate meetmete taotlusprotsesside kitsaskohad (ressursikasutus, protsessi keerukus)?
3. Anda hinnang taotlusprotsesside otstarbekusele võrreldes saadava tulemuse osakaaluga meetme tulemustesse.

⁹ Rakendusskeeme on 3: avatud taotlemine, investeeringu kavand ning programmid

¹⁰ Võrdlusetheks on pp.kk.aaaa ning antud hetkel on kehtivate määruste alusel kavandatavaid ja elluviidavaid avatud taotlusvoorusid x. Õigusaktid asuvad www.xxx.zz Sealt samast leiab info ka rakenduskavade kohta

Ajakava

- Hindamine viiakse läbi 6 kuu jooksul alates hankelepingu sõlmimisest, läbiviimise indikatiivne aeg on 01.08.08-31.01.09.
- Hindaja esitab Tellijale projekti vahearuarande kogutud andmete kohta hiljemalt 10. novembriks 2009.
- Hindamisaruande eelnõu esitatakse tellijale kommenteerimiseks vähemalt kolm nädalat enne hindamisaruande esitamise lõpptähtaega.

Nõuded hindamismeeskonnale

Hindamismeeskonnas peab olema projektijuht, kellel on vähemalt 3-aastane projektijuhtimise kogemus.

Hindamist läbiviiva meeskonna hulka peab kuuluma minimaalselt kaks eksperti, kellele on vähemalt 3-aastane hindamisalane töökogemus ning EL erinevate programmide/projektide hindamise alane kogemus (kokku rohkem kui kolme programmi/projekti hindamise kogemus).

Meeskonda peab kuuluma vähemalt üks ekspert, kes on osalenud vähemalt ühes EL liikmeriigi struktuurifondide alase programmi/projekti hindamises.

Hindamismeeskond peab olema vähemalt kolmeliikmeline, eespool toodud kompetentsid võivad kattuda. Kõigil projekti-meeskonna liikmetel peab olema kõrgharidus, andmete kogumise ning analüüsi kogemus ning teadmised EL struktuurifondidest üldisemalt ning toimimisest Eestis.

Pakkuja võib kaasata ülesande täitmise täiendavat personali.

Nõuded pakkumisele

Pakkumus tuleb esitada kirjalikult või e-maili teel. Pakkumust ei jagata osadeks. Pakkumuse esitamise tähtaeg on pp.kk.aaaa, kell xx, aadressil zzzzzz., või e-maili xyz@xyz.ee. Pakkumus esitatakse eesti keeles.

Pakkumuste paremaks võrdlemiseks peab pakkumus olema esitatud vastavalt järgnevale struktuurile:
Tiitelleht, sisukord, tehnilist vastavust tõendavad dokumendid ja/või kinnitus; pakkumuse tehniline kirjeldus (üldine ülevaade, meetoodika ja ajakava); ekspertide CV-d, info allhanke kohta (juhul, kui see on kavas); hinnapakumus, kus välja toodud maksumus käibemaksuga ja ilma.

Pakkuja kvalifitseerub, kui pakkumus on esitatud tähtajaks ning kõik kutses esitatud nõuded on täidetud ning nõutavad dokumendid on pakkumuses olemas. Pakkumus peab jõus olema 60 päeva peale pakkumuste esitamise tähtaega.

Eelarve

Hinnapakumine esitatakse eesti kroonides (nii ilma käibemaksuta kui koos sellega).
Antud hindamise maksimumelarve on 360 000 krooni, millele lisandub käibemaks.

Valikukriteeriumid

Kvalifitseerunud pakkumuste hindamine toimub järgmiste kriteeriumite alusel:

1. Hind : 60 punkti
Odavaim pakkumus saab maksimumpunktid (60 punkti). Teised pakkumused saavad punkte proportsionaalselt vähem, kasutades valemit: soodsaim pakkumus/konkreetne pakkumus x 60
2. Tehniline lahendus 40 punkti
sh meetoodika ja ajakava 30 punkti; ekspertide CV-d 10 punkti.

Metoodika ja ajakava hindamise kriteeriumid:

Pakkuja on selgitanud oma arusaama hindamise eesmärkidest ja selgitanud oma lähenemist;

Ajakava on põhjendatud, realistlik ja vastab tellija ootustele

Pakkuja arusaam hankest ja oodatavatest tulemustest, ja ajakavast ning pakutud lahendus ja metoodika esitatakse ka suulise presentatsioonivormis. Esitluseaeg lepitakse kokku eraldi. Esitluse pikkus võib olla maksimaalselt 30 minutit.

Kriteeriumis sätestatud mittevastavuse korral arvestatakse punkte maha 2 punkti kaupa

3. Ekspertide hindamise kriteeriumid (CV-de põhjal)

Ekspertide keskmine hindamisalane töökogemus on vähemalt 3 aastat – 3 p

Ekspertide keskmine hindamisalane töökogemus on vähemalt 5 aastat – 6 p

Ekspertide keskmine hindamisalane töökogemus on vähemalt 7 aastat – 10 p

Edukaks pakkumuseks tunnistatakse pakkumus, mis on vastavaks tunnistatud ning hankedokumentides esitatud hindamiskriteeriumide alusel pakkumuste hindamisel ja võrdlemisel kõige rohkem väärtuspunkte saanud pakkumus, seega majanduslikult kõige soodsam pakkumus. Kui kaks või enam pakkumust on võrdväärse punktisummaga, siis tunnistatakse edukaks pakkumuseks pakkumus, mille tehnilise lahenduse punktisumma on suurim.

Variant 5: Meetme 1.2 koolitusprojektide efektiivsuse ja mõju hindamine

Hindamise eesmärgid

Hindamise eesmärgiks on analüüsida meetme 1.2 "Inimressursi arendamine ettevõtete majandusliku konkurentsivõime suurendamiseks" koolitusprojektide tulemuslikkust ning mõjusid koolitustoetuse programmi tegevuspiirkonnas. Ennekoike tuleb anda hinnang konkurentsivõime muutumisele ja sellele, kui palju on selle tõus tingitud just meetme raames rakendatud projektidest. Kirjeldada tuleb püstitatud eesmärkide ning indikaatorite tegelikku täitmist projektide tulemusena. Hindamine on seejuures piiritletud ainult koolitustoetuse programmi kuuluvate projektide tulemite analüüsimisega.

Hindamine peab muuhulgas andma sisendi sarnaste projektide juhtimise täiustamiseks ja elluviimiseks tulevikus. Soovitused peaksid puudutama nii programmi juhtimise ja administreerimise kui ka projektide tasandit.

Hindamisküsimused

- 1) Kas ja millises ulatuses on meetme 1.2 koolitusprojektid avaldanud mõju ettevõtete konkurentsivõimele Eestis?
- 2) Kui suur on olnud muude tegurite osakaal, mis on mõjutanud ettevõtete konkurentsivõimet?
- 3) Milline on olnud RAK meetmest 1.2 rahastatud projektide laiema mõju Eesti majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava eesmärkide täitmisele?
- 4) Kas ja kuidas oleks senise kogemuse põhjal võimalik EASi koolitusprojekte nende tulemuslikkuse ja mõju seisukohalt senisest efektiivsemalt rakendada?

Ajakava

Pakkumiste esitamise tähtaeg: 11. juuli 2008 kell 16.00. e-posti aadressile ... või paber kandjal postiga samaks tähtajaks aadressile ...

Otsus parima pakkuja valiku kohta: 18. juuli 2008.

Info kogumine: august-oktoober 2008.

Vähemalt ühe vahearunde esitamine ja vahearutelu läbiviimine tellijaga enne lõpliku hindamisaruande esitamist (orienteeruvalt novembris).

Hindamisaruande jt materjalide esitamise lõpptähtaeg: 19. detsember 2008.

Kui hindamistegevused nihkuvad tellijast olenevatel põhjustel, lükkub ka lõpptähtaeg samavõrra edasi.

Nõuded hindamismeeskonnale

Hindamist läbi viivatel ekspertidel (vähemalt 2) peavad olema vähemalt järgmised kompetentsid:

- kõrgharidus majanduse, haldusjuhtimise või sotsiaalteaduste erialal või praktiline töökogemus nendel aladel;
- tööturuga, hariduse ja koolitusega seotud poliitika ja programmide uurimise ja analüüsimise kogemus;
- ettevõtluse tugiprogrammide hindamise kogemus;
- kogemused hindamise metoodika ja tehnika osas (nii teoreetilised kui praktilised oskused);

Nõuded pakkumisele

Pakkumine peab sisaldama järgmisi olulisi elemente:

- hindamismeeskonna kompetentside ja kogemuste kirjeldust;
- sama meeskonna poolt varem läbiviidud hindamiste loetelu ja lühikirjeldust;
- pakkuja arusaam ülesandest ja hindamismetoodikate kirjeldus, lähtudes hindamisülesandele esitatud hindamisküsimustest;
- tegevuskava, lähtudes etteantud ajakavast;
- eelarvet tegevuste kaupa (vt järgmist punkti);
- kirjeldust, kuidas tagatakse hindamisaruande esitamise ja protsessi läbiviimise õigeaegsus.

Ülalesitatud ülesehitust järgiv pakkumine peab olema esitatud hiljemalt 11. juuliks k.a. kell 16.00. Täiendavaid küsimusi pakkumiste nõuete kohta saab esitada tööpäeviti telefonil ... või e-kirja teel aadressil ...

Eelarve

Hindamise eelarve on maksimaalselt 200 000.- eesti krooni.

Erinevate tööülesannete ja tegevuste maksumus tuleks eraldi välja tuua (nt küsitluste läbiviimise, aruannete koostamise, andmete kogumise ja andmetöötluse maksumused).

Valikukriteeriumid

Parima pakkumise valikul võetakse arvesse järgmisi kriteeriume järgmiste kaaludega:

- pakkumiste vastavust tellija ootustele ehk nõuetele pakkumisele, metoodika põhjendatust ja piisavust (50%);
- hindamist läbiviivate ekspertide grupi kvalifikatsiooni ja kogemusi (30%);
- pakkumiste hinda (20%);

Edukaks tunnistatakse pakkumine, mille kaalutud keskmine koguhinne on suurim.

8.3

Hindamiskriteeriumid

Variant 1: Hindamistekst vastavalt asjakohasuse (sh teostatavuse) kriteeriumile

Hindamistekst vastavalt **asjakohasuse (sh teostatavuse) kriteeriumile.**

1. **Generally the relevance in the Finance sector is satisfactory.** The projects in this sector meet a number of different, concrete and important needs of their beneficiaries. However, the design of several projects in the sector needed considerable adjustment over time. Moreover, several capacity-related problems were experienced by the Public Procurement project, although the Twinning partners are experienced. In addition, in many cases the needs of potential beneficiaries initially did not meet the possibilities of Twinning Light.
2. **The projects in this sector meet a number of different, concrete and important needs of their beneficiaries.** This indicates high relevance in planning. For example, the Public Procurement project is based on the need to improve the implementing capacity and quality control relating to the new public procurement legislation, with the purpose to improve the efficiency in use of public resources. The need of the beneficiaries was also expressed by a high interest in trainings. The project managed to retain its high relevance despite the fact that several aspects of the new legislation were uncertain during project implementation. Another positive example is the OLAF project that was initiated because of the need to protect financial interests, and also because the anti-fraud traffic control systems are obligatory in each EU external border country. The systems also minimise risks associated with human mistakes at border crossings. Moreover, a positive spill-over effect could emerge, as the systems are also going to be useable for other stakeholders.
3. **The design of several projects in the sector needed adjustment.** The main problems occurred in the content and time-table of activities, but also with indicators. For example in case of the Twinning Light, several sub-projects had an overly optimistic time-schedule; in addition several sub-projects were shifted to later editions of Twinning Light due to time constraints. In case of the Public Procurement project the indicators of the overall objective were not specific enough and not measurable. The indicator of the overall objective of the OLAF project is not relevant anymore. In the Public Procurement project the Service contract for training has been designed for improving the efficiency in the use of public resources. The Twinning project was supposed to train its trainers. However, the Service contract could not fully benefit from this, as the trainers working as civil servants could not be active within the Service contract due to TF rules.
4. **The Public Procurement project has experienced several capacity shortcomings.** This has clearly influenced tendering-processes and project implementation. In the Public Procurement project the expectations in terms of the experts' profiles were too high, which has caused a change of the PF. This added to the fact that only a limited number of experts fitted the profiles due to the need to implement the new EC directive in the old Member States.
5. **In many cases the needs of potential beneficiaries initially did not meet the possibilities of Twinning Light.** For example, feasibility studies were not eligible from TWL04. Also, several proposals for TWL projects had an insufficient relation to the Acquis. In addition to the fact that many beneficiaries expected to get all needed support from the Structural Funds, this has caused a generally low interest from the side of potential applicants.

Variant 2: Hindamistekst vastavalt tõhususe kriteeriumile

1. **Efficiency in this sector is above average.** Generally the beneficiaries' involvement and commitment in the sector is very good. Due to the professional attitude of some of the main stakeholders in several projects, cooperation has been very good and risks have been mitigated. The professionalism of the available experts has increased the efficiency of the Twinning projects. However, the capacity and experiences in terms of project implementation in the sector are variable. A wide range of factors has caused an excessively slow start-up for almost all projects in the sector. In several cases, the low number of offers received has also affected project efficiency.
2. **A wide range of factors has caused an excessively slow start-up for all projects in the sector.** Firstly, human-resource related problems have arisen, mostly in terms of the limited capacity of the CFCD to manage the TWL programme during 2006 and the (temporary) un-availability of experts planned for individual TWL projects. Other problems were related to tendering, e.g. no offers received – like in case of the Public Procurement project where the first Twinning circulation failed, causing a delay in the start-up of Twinning activities. The main reason for the delayed start of the TWL04 activities was the changed system of accepting TWL projects. There were many commenting rounds due to the beneficiaries' underestimation of the complexity of preparing tender-documentation. In addition, beneficiaries found the project time-table to be very tight, which led to elevated risks of giving up on a project. The delay in the Service contract of the Public Procurement project, which was due to a later than expected adoption of the new Public Procurement Act, is an example of problems relating to the institutional context. The only positive exception in terms of timely project start-up was the OLAF project for which the tender documentation was prepared and accepted in time.
3. **Generally the beneficiaries' involvement and commitment in the sector is very good.** There are several positive cases of strong involvement and commitment from the side of beneficiaries in the sector. A good example of a management structure that facilitates this involvement is the two-level system of Steering Committees in the TWL04: there are Steering Committees at the level of the facility as well as for each individual project. In several cases the beneficiaries have – partly as a result of good involvement - shown good initiative on their part. For example, in the Public Procurement project the MoF officials assisted the Twinning experts in trainings and took the lead in creating a Public Procurement Helpdesk. The only example of not involving the beneficiary sufficiently comes from the early stages of one of the TWL04 sub-projects, where the coordinating ministry (MoF) largely designed the project on behalf of the beneficiary (Estonian Tax and Customs Board).
4. **Expertise and capacity in terms of project implementation in the sector are variable.** First of all, the responsibility for the management of the TWL facilities in the CFCD was spread over several specialists during earlier periods. This has led to a situation where TWL was sometimes perceived to have lower priority than "regular" TF projects. The quality of TWL04 implementation was also influenced by a lack of experience in TWL procedures on the part of the coordinating ministries and the Twinning partners, although the beneficiaries and coordinating ministries said they had sufficient information about the requirements for project proposals. In addition, there has been a lack of project management experience and language skills of Twinning partner and Estonian project leader in case of one of the TWL04 subproject.
5. **Due to the professional attitude of some of the main stakeholders in several projects, cooperation has been very good and risks have been mitigated.** This is proven by the TWL beneficiaries' satisfaction with the CFCD and more generally by their positive feedback on the cooperation between stakeholders in general. In several cases, key players in the projects under evaluation have shown a proactive attitude, perhaps most clearly demonstrated by the Public Procurement project, where postponing the assessment of the public procurement system in relation to the later adoption of Public Procurement Act is an example of good project management. Also, a survey among potential Twinning partners has been organised by the MoF after the circulation to find TW partners for the same project had failed. In the OLAF project, professional attitude was expressed by decreasing the project's budget due to the removal of some planned equipment (related to Koidula railway border station) from the project.

6. **In several cases a low number of offers received have affected project efficiency.** This has impacted negatively through a restriction of freedom in selecting the best quality and in some instances also, time. The main reasons for a low number of offers or no offers at all have been too strict requirements and in some case also other commitments of several potential experts. In the Public Procurement project the first TW circulation failed as two proposals did not meet the requirements set for the experts, causing an extension of the Twinning work plan. After the MoF organised a survey among potential Twinning partners, the demands for the experts have been lowered which led to two proposals being submitted in the second instance, which proves the bottleneck to be in the requirements being too strict. In the OLAF project three offers were received, but as one offer did not qualify and another tenderer withdrew his offer, only one offer remained at the end.

Variant 3: Hindamistekst vastavalt tulemuslikkuse kriteeriumile

1. **The effectiveness of this sector is likely to be positive.** To a large extent Twinning projects and the OLAF project have been effective. Several trainings have taken place to improve administrative capacity on Public Procurement, and to qualify officials in implementation of EC directives and in applying EC review procedures. The OLAF project is likely to achieve its specific objective in creating the anti-fraud control systems at border crossings of four locations. Twinning Light has not realised its full potential so far. However, the sub-projects financed from TWL have generally been successful.
2. **The non-Twinning-Light projects have been effective.** Both projects have achieved the majority of the envisaged results. The Public Procurement project has achieved all results, but there was deadweight effect as there was a need for officials from the MoF to assist Twinning experts during the training courses organised. Also the establishment of a helpdesk was the result of initiative of the MoF. In the case of the OLAF project, it is clear that one of the planned results – equipment delivered and installed – will not be achieved for the Koidula rail border station. In case of the Narva railway border crossing the construction had been delayed and it is questionable if the works will be finished on time.
3. **Twinning Light has not realised its full potential.** Utilisation of the budget of TWL04 and IB-Facility 2005 has been lower than expected. Also the number of sub-projects is low as from TWL04 only three sub-projects received assistance and under IB-Facility 2005 there is just one ongoing sub-project and two sub-projects under preparation. There were no sub-projects addressed to assessment and / or development of primary or secondary legislation in the TWL04 that was set as one of the expected results in the PF. Although list of planned projects of the IB-Facility 2006 is more relevant in this sense.
4. **Generally the sub-projects financed from TWL have been successful.** Three TWL04 sub-projects “European Union Customs Acquis implementation”, “Strengthening the Estonian Probation System” and “Development of Market Surveillance activities of Technical Inspectorate in area of explosives for civil use, pressure equipment and aerosol dispensers” have been finalised and achieved the majority of planned results and largely also their objectives, although the MoF project (the first one) was only partly successful.

Variant 4: Hindamistekst vastavalt mõjususe (s.h. kasulikkuse) kriteeriumile

1. **Most projects in the sector are contributing sufficiently to the achievement of their wider objective.** All 2004 projects have a clear positive administrative impact on the sector. An important added value of the Public Procurement and OLAF projects is their socio-economic impact.

2. **All projects have a clear positive administrative impact on the sector.** TWL04 sub-projects clearly increase the administrative capacity of the beneficiaries, although in the case of the sub-project coordinated by the MoF, impact turned out to be lower than expected. In addition to the impact on administrative capacity, the Public Procurement and OLAF projects even lead to wider effects. For example, the Public Procurement project enables contracting authorities to carry out both international and local tendering procedures more efficiently through proper implementation of new Public Procurement Law and Public Procurement Guidelines. As these documents are based on the new EC public procurement directives, the contracting authorities have gotten a wider understanding of the Public Procurement directives and the principles underlying EC court cases. Implementing capacity on all levels of public procurement has been improved through several trainings carried out. It is also likely that there will be less mistakes and tendering will be more effective in the procurements processed by Local Governments (both in preparing documentation and implementation process). In addition, the project also has a clear legislative impact. The OLAF project has a positive effect in reducing the damage by irregularities and fraud. For example as a result of the OLAF project the risk that the border officers make mistakes in registering has been reduced, in addition the information exchange with other relevant institutions has improved enabling increases in their efficiency.

3. **An important added-value of the projects is their social-economic impact.** The Public Procurement project contributes to transparency and increases cost-effectiveness of public tenders. The social-economic impact of the OLAF project is increasing cost-effectiveness of transport companies due to the reduced time loss in the border-crossings between Estonia and Russia. A more indirect impact of these two projects is the increased trust and credibility, which supports investments through improved faith in Estonia as a safe place to invest. These projects may also have a positive effect on consumer sentiment, as potential consumers perceive the state as being more transparent.

Variant 5: Hindamistekst vastavalt jätkusuutlikkuse kriteeriumile

1. **Most projects in the sector have a very good basis for sustainability.** The wider dissemination of skills, knowledge and information to wider target groups is well organised in several projects. Other examples of prospects of good sustainability include financial savings and thoroughly tested systems.

2. **The wider dissemination of skills, knowledge and information to wider target groups is well organised in several projects.** This helps to ensure projects' sustainability. For example the Public Procurement project includes training of trainers. In the OLAF project training on how to use the established systems is set-up thoroughly. In addition, the helpdesk - created as a result of the Public Procurement project - helps to constantly distribute information and supports public procurement organisers on implementing new Public Procurement Law. Also the Public Procurement Guidelines are available on the web-page of the MoF to a wider interest group and the paper version can be received from the MoF.

3. **Other examples of prospects of good sustainability include financial savings and thoroughly tested systems.** In the OLAF project the testing team is analysing the system, but there is a minor risk that this effect will be lacking in Narva railway border crossing because of the delayed construction works. In the wake of the Public Procurement project more municipalities will be able to participate in the trainings, as with relatively low budgets they could not always participate in the trainings offered by private training providers.

8.4

Indikaatorid

Variant 1

	Indikaator 1	Indikaator 2	Indikaator 3
S - Spetsiifiline	Põhiline saavutatav tulemus, millele tuleb sõnastada indikaator, on „tagatud võimalus omandada võimetekohast põhiharidust“. Indikaator on küllaltki spetsiifiliselt sõnastatud, kuid probleemiks on selle pikkus ja keerukus. Raske on mõõta pikka, mitmest osast koosnevat eesmärki pika indikaatoriga. Esimene indikaatori kvaliteedi aspekt, mis kannatab, ongi spetsiifilisus. Siiski ei ole indikaator liiga üldine, seega ei ole spetsiifilisus kõige suurem mure.	Indikaator ei vasta otseselt eesmärgile – huvitegevused on ilmselt vaid suhteliselt väike osa võimalusest omandada võimetekohane põhiharidus. Pakutud sõnastus on pigem ise madalama taseme eesmärk, mitte indikaator.	Kuna eesmärk on lühem ja selgemini sõnastatud, on ka indikaatori spetsiifilisusega seotud riske vähem. Indikaatori sõnastus ei ole siiski piisavalt spetsiifiline, vaid meenutab rohkem eesmärki („on loodud...“). Indikaatori selgitus on samamoodi pigem eesmärk, ainult madalam (väljundi) tasandil.
M - Mõõdetav	Mõõta saab küll indikaatori kvantitatiivset aspekti – kas mahub 650 hulka või mitte. Võimalik on ka suhteliselt lihtsalt mõõta, kas ruumid vastavalt kehtivatele normidele (tellida ekspertiis). Veidi raskem on võib-olla mõõta seda, kas ruumid on kohandatud tulevalt erivajaduste spetsiifkust, kuna see on subjektiivsem (millal on piisavalt kohandatud?)	„Loodud võimalused“ on raskesti mõõdetav, kuna ei ole selge, millise mõõdupuu järgi seda peaks tegema – oluline on teada, kelle arvates see nii olema peab – nt võiks seda küsida õpilastelt.	Isegi kombinatsioonis sihttasemega (ilmselt tuleb mõõta protsentides) ei ole selge, mida täpselt tahetakse mõõta (% noorsoo üksustest?)
A - Kättesaadav	Korraldada tuleks nii ekspertiis kui ka erivajadustega õpilaste (või nende lähedaste) küsitlus, mis võtaks aega ja ressursse, kuid oleks põhimõtteliselt võimalik.	Kergesti kättesaadav oleks informatsioon siis, kui seda küsida õpilastelt. Praegusel kujul ei ole seda võimalik kommenteerida.	Tulenevalt indikaatori eeldatavast tasemest (väljund) ei tohiks olla erilisi kättesaadavuse probleeme, kuid see sõltub ka sellest, mida täpselt indikaatoriga mõeldakse.
R – Asjakohane	Kõige suurem mure on selle indikaatori juures asjakohasus. Nimelt mõõdab indikaator vaid eesmärgi viimast osa (ehk õpikeskkonda), kuigi ta teeb seda üsna täpselt. Kuna indikaator aga ei kata tervet eesmärki, ei ole asjakohasus piisav.	Indikaator on liiga madalal tasemel (väljund) eesmärgi jaoks (tulemuse tasandil).	Indikaator on eesmärgiga võrreldes liiga üldine, kuna eesmärk räägib teenuse mitmekesisusest, kättesaadavusest ja kvaliteedist. Noorsootöötreenuste osutamise struktuuriüksuste renoveerimine tagab vast ainult teenuste kättesaadavuse, kuid ei näita midagi teenuste mitmekesisuse ja kvaliteedi kohta.

T – Õigeaegne	Kui planeerida nii ekspertiisi kui ka küsitlust iga projekti lõppu, ei tohiks andmete kättesaamise ajastusega probleeme esineda.	Õigeaegsus oleks ilmselt tagatud siis, kui seda küsida õpilastelt (piisab pro-aktiivsusest küsitluse korraldamisel). Praegusel kujul ei ole seda võimalik kommenteerida.	Tulenevalt indikaatori eeldatavast tasemest (väljund) ei tohiks olla erilisi õigeaegsuse probleeme, kuid see sõltub ka sellest, mida täpselt indikaatoriga mõeldakse.
ALTERNATIIV	Vähemalt 650 erivajadusega õpilast on rahul nende erivajaduste spetsiifikast tulenevalt kohandatud õpikeskkonnaga võimete kohast põhiharidust pakutavas haridusliku erivajadusega (HEV) õpilaste koolis.	(Kui tahta 1. indikaatori kõrval sõnastada madalamal tasemel väljundi-indikaator, võiks alternatiiv olla järgmine: <i>Koolide arv, kuhu on juurde ehitatud või mida on renoveeritud nii, et on tagatud õpilaste huvitegevuse võimaluseid oluliselt pakkuv infrastruktuur.</i>)	<i>Noorsootöö teenuseid kasutavate noorte osakaal, kes on kaasatud noorsootöö tegevustesse.</i> ning <i>Noorsootöö teenuseid kasutavate noorte rahulolu teenuste kvaliteediga (mh mitmekesisus, kättesaadavus).</i>

Variant 2

	Indikaator 1	Indikaator 2	Indikaator 3
S - Spetsiifiline	Küsimus algab juba eesmärgist ja alles siis saab vaadata indikaatorit. Eesmärk tundub olevat väga lai, hõlmates nii veevärgi vee kvaliteedi tagamist, kui ka võrkude rajamist. Seetõttu jätab indikaatori spetsiifilisus soovida.	Teine indikaator üksinda ei ole väga spetsiifiline ja tundub esmapilgul olevat kontekst-indikaator. Kombinatsioonis esimese indikaatoriga aga selgub indikaatori asjakohasus: koos näitavad indikaatorid, kui suur osa kogu elanikkonnast saab nõuetele vastavat joogivett.	Spetsiifilisus ei ole selle indikaatori peamine probleem. See on piisav, pigem on indikaator liiga spetsiifiline.
M - Mõõdetav	Kuna Sotsiaalministeeriumi 31. juuli 2001. a määrus nr 82 "Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ning analüüsimeetodid" sisaldab ka mõõtmise informatsiooni, ei ole mõõdetavus probleem.	Lihtsalt mõõdetav (kahe absoluutarvu suhe)	Lihtsalt mõõdetav (väike absoluutarv)
A - Kättesaadav	Tarbijate juures kvaliteedi mõõtmine (kuna lisaks jaamade tasemele sõltub vee kvaliteet muidugi ka torustike seisukorrast) on kulukas ja aeganõudev – seega on kättesaadavus küsitav, välja arvatud siis, kui andmeid niikuinii regulaarselt kogutakse.	Vee-ettevõtete kaudu tõenäoliselt väikese kuluga kättesaadav.	Kuna arvud on nii väikesed ja investeeringuobjektid nii suured, ei ole kättesaadavusega probleeme.

R – Asjakohane	Indikaator on asjakohane, kuna annab informatsiooni ühisveevärgiga joogivee kvaliteedi kohta, mis on eesmärgi esimene osa.	Kuna eesmärk viitab just ühisveevärgi joogivee tervislikkusele ja puhtusele, ei ole tegelikult tähtis, kui suur osa elanikkonnast on liitunud ühisveevärgiga. Tähtis on vee kvaliteet nende jaoks, kes on juba liitunud. Seega ei ole teine indikaator väga asjakohane. Lisaks on probleemiks see, et tavapraktikas rajatakse projekti raha eest ainult liitumispunkt (kaev) ja iga majapidamine peab edasi ise toimetama (vedama vee tupp, sisetorustik). Seega on võimalik tagada liitumisvõimaluse olemasolu, aga liitumine ise sõltub juba elanike rahalistest võimalustest.	Sama küsimus, mis 1. eesmärgi all, tekib ka 2. eesmärgi puhul – kui 8 on rajatud, kas siis ongi optimaalne võrgustik olemas? Mitte-eksperidile jääb mulje, et need prügilad peavad täiesti valmis olema 2013. aastaks, etappidest ei ole midagi kirjas ja tundub, et Eesti vajaduse katavad need 8 regionaalset prügilat.
T – Õigeaegne	Õigeaegsuse juures on oluline, kas andmed on kättesaadavad just selleks ajaks, kui on vaja saada informatsiooni eesmärgi saavutamise kohta (ehk siis selleks hetkeks, kui ülemineku-aeg lõpeb). Tuleb siis anda hinnang sellele, kas usume, et see on võimalik. Kui lähtuda statistikast (nt Tervisekaitse inspeksioonist), võib see kauem aega võtta. Samas, kui tarbijatelt koguda, on logistika keerulisem ja võib andmete kättesaamine ka venida.	Kuna tegemist on jooksvalt kogutava statistikaga (vee-ettevõtetel), on õigeaegsus tagatud.	Nagu ka kättesaadavusega, ei ole siin probleeme oodata. Võrreldes investeeringute elluviimise ajaga on andmete kogumise aeg väga lühike.
ALTERNATIIV	<i>Selleks, et indikaatori kvaliteeti parandada, tuleb kõigepealt eesmärgi ümber sõnastada või pigemini kaheks jagada: 1) Tagatud on ühisveevärgi joogivee tervislikkus ja puhtus ja 2) kaitsta inimese tervist joogivee mistahes saastatusest tulenevate kahjulike mõjude eest. Siis paraneb automaatselt ka indikaatori kvaliteet. Muidugi tuleb lisaks teisele (kõrgema tasandi) eesmärgile välja mõelda (mõju) indikaator, nt: „veekvaliteedist tingitud perearstide juures registreeritud haigestumisuhtumite arv“.</i>	<i>Indikaatori võiks seiresüsteemi kuluefektiivsuse argumendi põhjal üldse välja jätta.</i>	<i>Nõuetele vastavate regionaalsete tavajäätme prügilate kaudu kogutava prügi osakaal (tonnides, % Eesti vajadusest).</i>

Variant 3

	Indikaator 1	Indikaator 2	Indikaator 3
S - Spetsiifiline	Indikaator on piisavalt spetsiifiline, kuid samas ei kata täielikult eesmärgi kõiki aspekte – välja jäävad sõidud, mis ei ole seotud tööl käimisega. Siiski on valdav osa regulaarsetest sõitudest töökäimisega seotud. Indikaator mõõdab siis eesmärgiga võrreldes liiga kitsalt. Isegi koos teise indikaatoriga jäävad eesmärgi teatud aspektid katmata: 1. indikaator käib ainult tööga seotud reisimise kohta. Lisaks ei ole arusaadav, miks eesmärgis mainitud „säilitamine“ väljendub indikaatoris väikese tõusuga (ka spetsiifilisuse teema).	Indikaator ei ole spetsiifiline, kuna vaatleb ainult üht ühistranspordi liiki, mis on liiatigi kättesaadav ainult Tallinnas ja Harjumaal. Sama probleem ka siin sihttasemega (ka spetsiifilisus): miks siin tõusu vaja on?	Eesmärgi sõnastus jätab üsna lahtiseks, kas peetakse silmas lihtsalt reisirongiliikluse mahu kasvu või reisirongiliikluse osakaalu tõusu reisijateveol (võrreldes teiste reisijateveo liikidega). Huvitav on näha, et eesmärk ja indikaator on samad – see võib viidata sellele, et tegelikult peaks eesmärk teine olema, vaatamata veel selle sõnastusele, mis ei ole tõesti 100% selge: miks seda kasvu vaja on – mida tahetakse saavutada. Kasv ei ole soovitud tuleviku seisund, ta on protsess. Seega ei sobi hästi eesmärgina.
M - Mõõdetav	Tööjõu-uuringus sisaldub küsimus „Millega tavaliselt minnakse tööle (jalgsi, jalgrattaga, moopediga või mootorrattaga, isikliku autoga, ametiautoga, ühissõidukiga, muu)“. Seega on indikaator mõõdetav.	Ei ole päris selge, kas loendatakse kasutajaid või reise. Kasutajate arvu on raskem mõõta kui reise.	Indikaatori sõnastusest pole täpselt aru saada, mida loendatakse – kas liiklevate rongide arvu või sagedust, reiside arvu või sõitjate arvu kasvu. Algtase ja sihttase ei ole samades ühikutes. Kui peetakse silmas, et rongiga tehtud sõitude arv kasvab 5,2 miljonilt 30% võrra, peaks sihttase olema 6,76 miljonit.
A - Kättesaadav	Kättesaadavus ei ole probleemiks (tööjõu-uuringust saab andmeid). Tulemused saadakse Statistikaametilt kvartalite ja aasta kohta.	Statistikaamet jälgib tramme ja trolle kord kvartalis, Elektriraudtee loendab pidevalt reise. Seega on andmed olemas ja peaksid ka kergesti kättesaadavad olema.	Statistikaamet kogub andmeid sõitjate arvu kohta igakuiselt. Kättesaadavus ei ole probleem.
R – Asjakohane	Kuna eesmärk on ise sõnastatud kui indikaator, on antud indikaator selgelt asjakohane, mõõtes eesmärgi ühte kindlat aspekti (ühistranspordi kasutamine tööl käimisel). Siiski ei ole selge, miks peab eristama reisimise põhjuseid. Kui see on oluline, siis tuleb pigem lisada alaeesmärke (või üldse ainult tööga seotud ühistranspordi edendada). Lisaks jääb veidi arusaamatuks sihttase. Kui eesmärk on säilitamine, miks on ikkagi ette nähtud väike tõus?	Teise indikaatoriga on probleemid sarnased: ei ole selge, miks on siin rõhutatud just elektritransporti, aga muu transport jääb välja. Lisaks on muret tekitav see, et ka koos ei kata 1. ja 2. indikaator tervet valdkonda. Teine probleem 2. indikaatoriga on, et osa sellest mõõdab juba 1. indikaator (tööl käiakse ka elektritranspordiga). Kattuvad indikaatorid ei ole kunagi hea märk asjakohasuse jaoks. Lisaks ei ole kasutajate arv ilmselt nii asjakohane kui reiside arv – kui inimene ainult paar korda aastas reisib, siis ei ole see veel kooskõlas eesmärgiga.	Kuna eesmärgi ja indikaatori sõnastus on üks ja seesama, ei saa (indikaatori) asjakohasusega probleeme olla.

T – Õigeaegne	Töäjõu-uuringud toimuvad igal aastal, hetkel on Statistikaamet avaldanud statistikaprogrammi aastateks 2009-2012. Võib eeldada, et see toimub ka 2013. aastal. Lisaks küsitletakse töäjõu-uuringu raames ühtlaselt aastaringi.	Andmed on kvartaalse täpsusega, mis on selgelt piisav.	Andmed on kuuajase täpsusega, millest täiesti piisab.
ALTERNATIIV	<i>Ühistranspordi kasutamise osakaal (sihttase 29,2%)</i>	<i>Kui 1. indikaatorile kasutatakse alternatiivi, ei ole 2. (alternatiivset) indikaatorit üldse vaja.</i>	<i>Reisirongiliikluse osakaal reisisjateveol (võrreldes teiste reisisjateveo liikidega) - %.</i>

Variant 4

	Indikaator 1	Indikaator 2	Indikaator 3
S - Spetsiifiline	Indikaator pole piisavalt spetsiifiline, kuna ei selgu, milliste riiklike programmide toetamine on plaanis. Teiseks probleemiks on sihttase. Ka praegune tase – 2 – on kuni 10.	Indikaator on spetsiifiline, kui eesmärk on toetada ettevõtteid.	Spetsiifilisusega probleeme pole.
M - Mõõdetav	Väga kergelt mõõdetav. Indikaatori sihttase kuni 10 ei ole sobilik – ka 1 on kuni 10.	Mõõdetavusega pole probleeme.	Indikaatori mõõdetavus on väga hea.
A - Kättesaadav	Kättesaadavus ei ole probleemiks.	Selgituses on viide allikatele, kättesaadavus on hea.	Statistikaamet kogub vastavaid andmeid, allikale on viide. Seega on kättesaadavus hea.
R – Asjakohane	Seos eemärgiga on olemas, kuigi indikaator on vähem selge kui eesmärk, kus on täpsustatud, millistest riiklikest programmidest jutt käib.	Kui tegu on eraettevõtetele suunatud valdkondlike TA programmidega, on indikaator asjakohane, kuigi kõik vastavad ettevõtete investeeringud ei ole arvatavasti seotud valdkondlike TA programmidega.	Indikaator täpsustab eesmärki ja on igati asjakohane.
T – Õigeaegne	Probleeme pole, rahastatud programmide arvu kohta on info pidevalt kättesaadav.	Andmed on regulaarselt kogutavad ja kättesaadavad.	Andmed on riikliku statistika kogumise ajakvale vastavalt saadaval, ei näe probleeme õigeaegsusega.
ALTERNATIIV	<i>Siin on juba probleem eesmärgiga, kus sihiks on seatud programmide rahastamine. Seega, kui raha on laiali jagatud, on ka eesmärk täidetud. Seletuslahtris tuleks täpsustada, millised on riiklikud programmid antud indikaatori kontekstis. Maksimaalne sihttase tuleks asendada sihttaseme miinimumnõudega.</i>	<i>Indikaator oleks spetsiifilisem, kui mõõdetaks erasektori rahastuse osakaalu prioriteetsete riiklike teadus- ja arendusprogrammide rahastamisel.</i>	<i>Ei näe vajadust alternatiivide otsimiseks</i>

Variant 5

	Indikaator 1	Indikaator 2	Indikaator 3
S - Spetsiifiline	Indikaator on küllaltki spetsiifiline, kuid sõnastus on keeruline, sisaldades ka sihttaset 90%, mis erineb küll vastavas sihttaseme lahtris toodud sihttasemest.	Indikaator on spetsiifiline ja selgitus täpsustab indikaatorit veelgi.	Spetsiifilisusega suuri probleeme pole. Küsimuse tekitab, et sihttase on 100%, aga indikaator ütleb, et kuni 10 kooli.
M - Mõõdetav	Selgituslahtris on toodud seletus, kuidas seda indikaatorit mõõdetakse.	Mõõdetavusega pole probleeme.	Indikaatori mõõdetavus on hea.
A - Kättesaadav	Kättesaadavus ei ole eeldatavasti probleemiks, kuid võiks olla viide andmete allikale seletuslahtris.	Selgituses puudub viide info allikatele, kuid eeldatavasti on kättesaadavus hea.	Allikale viide puudub, kuigi andmed peaksid olema hästi kättesaadavad.
R – Asjakohane	Seos eemärgiga on ilmne. Kuigi eesmärk räägib elamis- ja olmetingimustest, aga indikaator vastavalt selgitusele õppekeskonnast või materiaaltehnilisest baasist või ühiselamutest.	Probleemiks on, et kui hooneid renoveeritakse, kas siis paraneb automaatselt noorsootöö teenuste mitmekesisus, kättesaadavus ja kvaliteet.	Indikaator täpsustab eesmärki ja on igati asjakohane.
T – Õigeaegne	Õigeaegsusega probleeme ei tohiks olla.	Andmed on regulaarselt kogutavad ja kättesaadavad.	Andmed on regulaarselt kogutavad ja kättesaadavad.
ALTERNATIIV	<i>Sulgudes olev osa tuleks kustutada, selgitust täpsustada ja kontrollida sihttaset.</i>	<i>Oleks soovitatav kas eesmärki täpsustada või lisada selle eri aspektide jaoks, nagu näiteks noorsootöö teenuste kvaliteet, uusi indikaatoreid.</i>	<i>Ei näe vajadust alternatiivide otsimiseks, tuleks ehki veidi sõnastust täpsustada ja sihttase üle kontrollida.</i>

8.5

Hindamisprotsessi planeerimine ja juhtimine – hindamise järeltegevused

1. Hindamisprotsessi juhtimine

Kiri isikutele, keda kutsutakse osalema hindamise juhtkomitee töös.

Ettepanek hindamise juhtkomitee liikmete nimetamise kohta, kellele kutse saadetakse:

- 1) *Tööturu osakonna juhataja – Sotsiaalministeerium*
- 2) *Euroopa Sotsiaalfondi nõunik – Sotsiaalministeerium*
- 3) *Tööelu arengu osakonna juhataja – Sotsiaalministeerium*
- 4) *Rahvatervise osakonna peaspetsialist – Sotsiaalministeerium*
- 5) *Tõukefondide osakonna korraldustalituse juhataja – Haridus- ja Teadusministeerium*
- 6) *Tõukefondide osakonna korraldustalituse peaekspert (seire ja hindamine) –HTM*
- 7) *Struktuuritoetuste üksuse tööelu talituse juhataja – SA Innove*

Austatud juhid ja eksperdid!

Käesolevaga palume Teid osalema Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna 3. „Pikk ja kvaliteetne tööelu“ vahehindamise juhtkomitee töös. Vahehindamine algab 2008.a. lõpus ja kestab 2009.a. novembrini. Käesolev vahehindamise projekt peab andma: 1) vastused sellele, kuidas prioriteetsetes suunas avatud meetmed aitavad kaasa prioriteetse suuna eesmärkide rakendamisele; 2) saavutatud tulemuste kirjelduse ja hinnangu eesmärkide täitmisele ja mõjudele, 3) soovitusi võimalikeks muudatusteks vahendite efektiivsuse maks kasutamiseks.

Juhtkomitee peamiseks tööülesanneteks on hindamise lähteülesande koostamine, pakkujate hulgast sobiva hindaja valimine, hindamismetoodika heakskiitmine, hindamismeeskonnaga suhtlemine, aruannete, sh. hindamisaruande järelduste ning soovitude kommenteerimine ja kinnitamine ning soovitude edastamine otsustajatele täitmiseks. Ühtlasi esitame hindamisprojekti ligikaudse ajakava, millele ootame Teie kommentaare ja soovitusi:

- Lähteülesande koostamine ja kinnitamine – 1 kuu, detsember 2008
- Hankeprotseduur – 1 kuu, jaanuar 2009
- Pakkumiste hindamine – 2 nädalat, veebruar 2009
- Lepingu sõlmimine – 2–3 nädalat, veebruar-märts 2009
- Hindamisprojekti avakoosolek, eeldatavalt 10.03.2009
- Lähtearuande esitamine – kuni 1 kuu, märts 2009
- Informatsiooni kogumine – 3 kuud, aprill-juuni 2009
- Infoaruande esitamine - 01. juuli 2009
- Analüüs – kuni 2 kuud, juuli-august 2009
- Aruande koostamine, järelduste ja soovitude formuleerimine, 1 kuu, september 2009
- Hindamisaruande projekti esitamine tellijale kommenteerimiseks – 1. oktoober 2009
- Aruande kommenteerimine – 2 nädalat, 15. oktoober
- Paranduste ja täienduste siseseviimine aruandesse, 2 nädalalt, oktoober 2009
- Lõpparuande esitamine – 1. november 2009
- Projekti lõppkoosolek ja soovitude arutamine – 10. november 2009.

Kogu hindamisprojekti kestuseks on planeeritud seega 10-12 kuud. Tegevused peavad olema lõppenud hiljemalt novembriks 2009. Infoks veel niipalju, et teine vahehindamine viiakse läbi 2011. aastal.

Palume Teil hiljemalt kahe nädala jooksul anda teada oma nõusolekust osaleda (või siis mitte osaleda) hindamise juhtkomisjonis. Juhul, kui Te ise ei saa komisjoni töös osaleda, palume Teil omalt poolt esitada kandidaat komisjoni töös osalemiseks.

Hindamiskomisjoni esimene koosolek on planeeritud 25. novembrile 2008 kl. 10.00. Komisjoniliikme eeldatavaks töömahuks oleme planeerinud orienteeruvalt 20 tööpäeva perioodil detsember 2008 kuni november 2009.

Lugupidamisega,

Kalle Karu

Tõukefondide osakonna korraldustalituse peaekspert, hindamise koordinaator

Haridus- ja Teadusministeerium

kalle.karu@hm.ee

2. Hindamisprotsessi tähtsamad verstapostid

INIMRESSURSI ARENDAMISE RAKENDUSKAVA PRIORITEETSE SUUNA 3 – PIKK JA KVALITEETNE TÖÖ- ELU 2009. A VAHEHINDAMISE AVAKOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn, 10. märts 2009

Algus kell 10.00, lõpp kell 13.30

Juhataja: ...

Protokollija: Tõukefondide osakonna korraldustalituse peaekspert, hindamise koordinaator

Koosolekust võtsid osa:

Juhtkomitee esindajad:

- 1) *Tööturu osakonna juhataja – Sotsiaalministeerium*
- 2) *Euroopa Sotsiaalfondi nõunik – Sotsiaalministeerium*
- 3) *Tööelu arengu osakonna juhataja – Sotsiaalministeerium*
- 4) *Rahvatervise osakonna peaspetsialist – Sotsiaalministeerium*
- 5) *Tõukefondide osakonna korraldustalituse juhataja – Haridus- ja Teadusministeerium*
- 6) *Tõukefondide osakonna korraldustalituse peaekspert (seire ja hindamine) –HTM*
- 7) *Struktuuritoetuste üksuse tööelu talituse juhataja – SA Innove*

Hindamismeeskonna esindajad:

- 8) *Hindamismeeskonna projektijuht*
- 9) *Hindamiseekspert*

Peamised järeldused ja kokkulepitud tegevused:

Lepiti kokku, et hindaja viib läbi hindamisprojekti Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna 3. „Pikk ja kvaliteetne tööelu „ vahehindamise, lähtudes seirekomisjoni poolt kinnitatud lähteülesandest ning selles kirjeldatud ulatuses. Hindamisel tekkivate probleemide või küsimuste/ettepanekute korral pöördub hindaja esindaja hindamisprojekti koordinaatori poole abi saamiseks ja/või ettepanekute edastamiseks juhtkomiteele.

Hindamise läbiviimiseks valitud hindamismeeskond tutvustas omapoolset nägemust projekti elluviimisest ja andis ülevaate hindamiseks kasutatavatest meetoditest. Ühtlasi täpsustati koosolekul lõplike hindamisküsimuste sõnastust ja projekti ajakava. Lepiti kokku, et edaspidi hakkavad projekti koosolekud toimuma iga kahe kuu tagant, et anda juhtkomitee liikmetele ülevaate projekti kulgemisest. Samuti lepidi kokku, et kõik vajali-

kud dokumendid erinevatelt osapooltelt, mis on vajalikud hindamise läbiviimiseks, tuleb esitada hindajatele hiljemalt märtsi lõpuks.

Esimese ülesandena koostab hindamismeeskond hindamisprojekti alustamise aruande (tähtajaga 25. märts 2009) ning saadab selle e-posti teel koordinaatorile, kes omakorda edastab selle juhtkomiteele. Lähtearuandes peab sisalduma vähemalt järgnev teave: hindamisküsimused; projektis osalevad peamised osapooled; hindamismeetodite detailne kirjeldus (tehtavad valimid jms); detailne töö- ja ajakava, näidates ära selle jagunemise hindamismeeskonna liikmete vahel; lõplik tegevuskava koos peamiste tähtaegadega; projekti vahe- ja lõppväljundid.

Hindamise juhtkomitee kinnitab hindamisprojekti lähtearuande ning jälgib edaspidi selle tegevustest ning tähtaegadest kinnipidamist. Juhtkomitee kinnitab ka esialgse nn infoaruande ja lõpliku hindamisaruande koos soovitude ja järeldustega, olles neid eelnevalt kommenteerinud. Samuti koguneb juhtkomitee vajaduse korral võimalike probleemide või takistuste ilmnemisel või nende ennetamiseks. Hindamise juhtkomitee ülesandeks jääb ka lõplike hindamissoovituste edastamine vastavatele otsustajatele, kolmanda prioriteetse suuna juhtkomisjonile ja Inimressursi arendamise rakenduskava seirekomisjonile.

Kogu protsessi jälgib jooksvalt hindamisprojekti koordinaator (kliendi esindaja), kes on ühtlasi igasuguse olulise info koondajaks ja edastajaks vastavatele huvitatud osapooltele. Koordinaator peab võimalike probleemide või takistuste tekkimisel koguma koheselt selle kohta olulist informatsiooni või andmeid ja edastama need juhtkomiteele. Hindaja võib temaga vajaduse korral ühendust võtta korraldusasutuse käsutuses olevate seireandmete või muu hindamise läbiviimiseks vajaliku teabe saamiseks ning konsultatsioonide korraldamiseks programmihaldurite, poliitikaloojatega jt-ga. Aasta lõpuks kutsub koordinaator kliendi esindajana kokku projekti lõppkoosoleku hindamisprojekti tulemuste ja eesmärkide saavutamise hindamiseks ning esitatud soovitude elluviimise arutamiseks.

Protsessi lõpus kontrollib klient, et kõik soovitud ka realselt ellu viidaks ja annab omapoolse hinnangu elluviidud muudatuste tõhususele.

Kokkulepitud tegevuste suhtes koosolekul osalejate vastuhääli ei olnud. Otsustati, et järgmine juhtkomisjoni koosolek toimub 11. mail 2009.

.....

Juhataja

Protokollija Kalle Karu

Kaaskiri protokollil väljasaatmise juurde

Saatja: Kalle Karu, hindamise koordinaator

Saajad: Hindamiskomisjoni liikmed

Hindamise projektijuht

Teema: Hindamise koosoleku protokoll kommenteerimiseks

Austatud hindamisprojekti avakoosolekul osalejad!

Käesolevaga palun teiepoolseid kommentaare 10. märtsil toimunud koosoleku esialgsele protokollile (kirjale manusena lisatud). Parandusi ja täiendusi protokollil tekstile ootame viie tööpäeva jooksul alates homsest, hilisemaid kommentaare arvesse ei võeta. Muudatused ja ettepanekud palun teha *track change'iga*.

Järgnevalt jääme ootama hindamismeeskonna koostatavat projekti lähtearuannet, mis tuleb koordinaatorile edastada hiljemalt 25. märtsiks ning mis seejärel oluliste puudujääkide puudumise korral hindamiskomitee poolt loodetavasti kinnitatakse. Alustamise aruanne saab edasise hindamisprotsessi jooksul peamiseks dokumendiks lisaks lähteülesandele ja on aluseks kvaliteedikontrolli teostamisel, seega edastame kinnitatud lähtearuande elektrooniliselt kindlasti ka teile.

Lugupidamisega

Kalle Karu

Tõukefondide osakonna korraldustalituse peaekspert, hindamise koordinaator

Haridus- ja Teadusministeerium

Kalle.karu@hm.ee

3. Pärast hindamisaruande avaldamist

Informatsioon soovitude elluviimise kohta Inimressursi arendamise rakenduskava juhtkomisjonile

Lugupeetud juhtkomisjoni liige!

Nagu hindamisprojekti lõppkoosolekul kokku lepiti, pidid rakendusüksused koostöös korraldusasutusega viima läbi teatavad täiendavad tegevused, lähtuvalt läbiviidud hindamise lõppraportis toodud soovitudele.

Kirjale on lisatud follow-up tabel, milles on toodud info hindamisprotsessi käigus leitud probleemide ja nende lahendamiseks välja toodud soovitude kohta ning selgitus soovitude rakendamise kohta.

Et tagada kõigi osapoolte sarnane arusaamine erinevate toetuskeemide sarnastest kriteeriumidest toimus 03. märtsil RÜ ja taotluste hindajate koosolek. Koosoleku tulemusena koostas RÜ väikese toetuskeemide sõnastiku, et hindajate tööle kaasa aidata.

Kasusaajate hulgas oli abikõlblikkuse reeglite infopäev väga populaarne ning seega korraldati planeeritud ühe infopäeva asemel kaks.

Pisut probleeme tekkis VMT juhendiga. RÜ koostatud juhend osutus liiga üldsõnaliseks ja kasusaajatele arusaamatuks ja probleem lahendati maksetaotluste teemalise koolitusega. RÜ täiendas juhendit koolituseel tõstatatud teemade põhjal.

Lisainformatsiooni antud tegevuste kohta leiate meie kodulehelt.

Seega kinnitame, et kõik hindamise lõppkoosolekul kokkulepitud tegevused (vt lisatud tabeli viimane tulp) on rakendusüksuse seiremeeskonna kinnitusel ka planeeritud ajal ellu viidud.

Parimate soovidega

Kalle Karu

Koordinaator

Lisa kirjale: „Follow-up tabel projekti lõppkoosolekul kokkulepitud hindamisaruande soovitude rakendamise kohta“.

Teema	Järeldus	Soovitus	Tähtaeg	Vastutab	Kokkulepitud tegevus
Toetuskeemide valikukriteeriumid	Erinevate toetuskeemide sarnaseid kriteeriume tõlgendada erinevalt	Kokku kutsuda toetuskeemide taotluste hindajad, et arutada / kokku leppida kriteeriumite sisu osas	2 kuud pärast hindamisprojekti lõppu	Rakendusüksus	RÜ ja taotluste hindajate koosolek toimus 3. märtsil.
Kasusaajate teadlikkus	Kasusaajate seas on tekkinud segadus abikõlblikkuse reeglite tõlgendamise suhtes	Korraldada info-päev kasusaajatele abikõlblikkuse teemal	Nii kiiresti kui praktiliselt võimalik	Rakendusüksus, Rahandusministeerium	RA ja KA koos töös toimus kaks infopäeva – 16. oktoobril ja 4.novembril.
Maksetaotluste madal kvaliteet	Kasusaajate poolt esitatavad maksetaotlused on tihtipeale vigased	Koostada detailsem juhend, kuidas koostada maksetaotlust	Enne järgmist maksetaotluste vooru	Rakendusüksus	RÜ on koostanud juhendi taotlejale ning korraldanud väljamaksetaotluste koostamise lühikoolituse, mis toimus 15 novembril.

9.

Kokkuvõtvad järeldused ja soovitused

Selle peatüki eesmärk on veelkord välja tuua olulisemad aspektid, millele tööviiku viie mooduli hindamis-ülesannete lahendamisel tähelepanu pöörata. Järeldused ja soovitused on tehtud hindamisprojekti käigus moodulite ülesannetele laekunud vastuste põhjal ja esitavad kokkuvõtte peamistest küsimustest, mis ülesannete lahendamisel võivad esile kerkida.

Hindamiseesmärkide püstitamisel on oluline silmas pidada kahte aspekti: esiteks, mis on vajadus hindamise taga ehk kuidas klient kavatseb hindamistulemusi kasutada ning teiseks, selgelt formuleeritud ülesanne hindajatele ja selle eeldatav tulemus. Vältida tuleks eesmärgi sõnastamist kas liiga üldisena või siis juba konkreetse hindamisküsimusena.

Hindamise seisukohalt oleks asjakohane, kui hindamiseesmärgi sõnastus on pigem tulemustepõhine ja mitte tegevustepõhine (läbi viia, teostada, sõnastada). See lihtsustab arusaamist, millised on kliendi vajadused oodatud tegevuste taga. Rõhutada tuleks ka seda, et tahetakse saada hinnangut ja ettepanekuid programmi parendamiseks, mitte ainult situatsiooni analüüsi, vastasel juhul pole tegemist hindamisega, vaid ainult uurin-guga.

Hindamisküsimuste väljatöötamisel tuleks jälgida, et nende arv oleks optimaalne, et küsimused oleksid esitatud loogilises järjekorras ja omavahel seotud, järgides üldiselt-üksikule printsipi. Parem oleks vältida küsimusi, kus üks küsimus sisaldab tegelikult mitut hindamisküsimust korraga, näiteks kaetakse ühe küsimusega mitu hindamiskriteeriumit. Vältida tuleks küsimuste sõnastamist kas suunavana või nõ kinnises vormis „kas“ küsimusena. Küsimused võiks sõnastada pigem avatud küsimustena, kasutades „kas“ asemel „mil määral“.

Hindamisküsimustega on lahutamatu seotud **hindamiskriteeriumid**. Meeles tuleb pidada, et hindamiskriteeriumid on mitte ainult hindajate, vaid ka hindamise tellija töövahend, kuna tihti määravad juba hindamise tüüp ja hindamisküsimused, milliseid kriteeriume on vaja kasutada. Siinkohal võiks veelkord rõhutada, et eelhindamine tegeleb eelkõige programmi asjakohasuse väljaselgitamisega, vahehindamine keskendub eelkõige tõhususele (programmi või projekti juhtimine, projektide valimine ja rahastamisotsused, suhtlemine, koostöö, otsuste tegemine ja hangete korraldamine, järelevalve ning kaasfinantseerimise vahendite juhtimine, mis kõik iseloomustavad projekti või programmi protsessi) ning programmi järelhindamine annab vastused tulemuslikkuse, mõju ja jätkusuutlikkuse kohta. Tihti pakutakse järelhindamise ülesannete kontekstis välja pigem eelhindamise või vahehindamise küsimusi, või küsimusi, mis eeldaksid üksnes indikaatorite analüüsi seiresüsteemi abil.

Kolmanda mooduli ülesannete lahendamisel hindamiskriteeriumite kohta võiks siinkohal veelkord rõhutada, et sektori tasemel hindamisel tuleks vältida hinnanguid üksikutele projektidele ja keskenduda üldistuste sektori tasandil, vajaduse korral toetades üldistusi näitetega projektide tasandil. Niimoodi tekib koherentne hindamistekst.

Segadust kriteeriumite kasutamisel võivad mõnevõrra tekitada ka eesmärkide tasemed – selgelt peaks vahet tegema projektide spetsiifiliste ehk otseste eesmärkide ja laiemate eesmärkide vahel. Esimesi tuleks hinnata tulemuslikkuse all, teisi mõjususe all. Neid kahte taset tuleks selgelt eristada. Ettevaatlik peaks hindamisanalüüsis olema selliste sõnadega nagu „on vajalik“, „oleks kasulik“, jms – need on nimelt nõ „normatiivsed“ väited (ehk kuidas peaks olema), mitte hinnangulised (kuidas mingi asi või olukord realselt on). Analüüsi faasis tuleks keskenduda tegeliku olukorra kirjeldamisele ja selle hindamisele, järelduste tegemine peab jääma hindamise lõppfaasi.

Oluline teema hindamisprotsessi raames on **indikaatorite** kasutamine ja nende saavutustasemetega jälgimine – sellele keskendub neljanda mooduli teema, kus ülesandeks on hinnata kolme indikaatori kvaliteeti, tuues välja peamised argumendid SMART tabeli vormis kriteeriumite alusel. Vastused sellele ülesandele olid põhjalikud, analüüsitud olid erinevad aspektid ja ka hinnangud olid põhjendatud. Eriti spetsiifilisusele (S) ja asjakohasusele (R) tulid õiged ja täpsed hinnangud. Asjakohasuse juures mainiti tihti kuluefektiivsuse aspekti, mis on küll õige ja oluline, kuid mitte ainuke teema. Esimene küsimus asjakohasuse kohta peaks olema: kas indikaator lisab mingit väärtust, ehk selgust selle kohta, kas eesmärk saavutatakse: kas on mõtet? Seda saanuks veel rohkem toonitada. Mõned vastajad olid veidi segaduses sel juhul, kui mõni indikaator oli liiga spetsiifiline, nt mõõtes ainult teatud aspekti eesmärgist nt „programmide arv“, kus tegelikult ka nende suurus ja sisu oleksid kindlasti ka asjakohased, kui mitte isegi asjakohasemad indikaatorid. Siin oli pigem probleemiks asjakohasus (liiga kitsas indikaator). See spetsiifilisuse ja asjakohasuse omavaheline suhe jäi mõnikord vastustes kajastamata.

Mõni vastaja tegi oma hinnangu veidi liiga keeruliseks, tehes põhimõtteliselt õige märkuse, kuid minnes mööda kõige suuremast probleemist, milleks on eesmärkide nõrkus. Seetõttu jäi esile toomata mõnede indikaatorite peamine puudujääk – see, et suurem osa indikaatori nõrkusest tuleneb juba eesmärgist, mis ei olnud soovitud olukord tulevikus, vaid varjatud tegevus (projektide toetamine).

Tehnilistele aspektidele (möödetavus, kättesaadavus, õigeaegsus) ja eriti õigeaegsusele oleks kommentaarid võinud veidi kriitilisemad olla. Õigeaegsuse juures on oluline, kas andmed on kättesaadavad just selleks ajaks, kui on vaja saada informatsiooni eesmärgi saavutamise kohta (ehk siis selleks hetkeks, kui üleminekuage lõpeb). Seega tuleb anda hinnang sellele, kas usutakse, et see on võimalik ehk teostatav.

Peamine õppetund antud teema raames oleks, et mitmel juhul tuleks esmalt eesmärgid ümber sõnastada ja alles siis indikaatoreid täpsustada. Ehk tegemist on siis eelkõige spetsiifilisuse teemaga.

Viienda mooduli teema, **hindamisprotsessi juhtimine ja hindamise järeltegevused**, käsitles hindamise juhtkomitee rolli hindamisprotsessis ja soovitude rakendamist peale hindamisaruande esitamist ja projekti lõppemist. Üks asi, millele selle teema raames veekord tähelepanu võiks juhtida, on see, et juhtkomitee roll hindamisprotsessis ei piirdu mitte ainult hindamisaruande kommenteerimisega, vaid algab juba lähteülesande formuleerimisest, hindajate valimisest ja võiks ideaalis lõppeda soovitude elluviimise rakendamise jälgimisega. Oluline on ka, et juhtkomitee koosseis ei oleks liiga suur, optimaalne oleks 3–5 programmi rakendamisega otseselt seotud inimest.

Üks oluline verstapost hindamisprojektis on kindlasti projekti avakoosolek, kus osalevad hindamise juhtkomitee ja projekti rakendama valitud hindamismeeskond. Mitmete vastajate koostatud projekti avakoosoleku protokollis ei kajastunud, et koosolekul oleks arutatud ka hindajate tutvustust rakendatava meetodika kohta ja projekti rakendamisega seotud praktilisi küsimusi. Samas on just avakoosolek see koht, kus tuleks kokku leppida hindamisküsimuste lõplik ja täpne sõnastus, arutada hindamismetodoloogiat ja hindamise ajakava, leppida kokku edaspidiste kohtumiste sagedus jne, kuna selles faasis on võimalik koostöös hindajatega neid aspekte täpsustada, kohandada ning kõigil osapooltel on võimalik neid enne töö alustamist kommenteerida. Samuti on avakoosolek õige koht andmete kogumise praktiliste aspektide arutamiseks ja selgitamiseks, kuidas klient saaks seda protsessi hõlbustada (nt mingi tutvustav kiri intervjueritavatele, selgitades, miks intervjuu oluline on ja seda, et hindajal on õigus kellegi projekti kohta küsida – Euroopa Komisjoni hindamisprojekti-des nimetatakse seda *To-whom-it-concerns* kirjaks). Kokkulepitu pannakse kirja lisaks protokollile ka hindajate koostatud projekti alustamise aruandesse (*Inception report*), juhul kui sellise aruande nõue on lähteülesandes esitatud.

Seoses hindamissoovituste ellurakendamisega tuleks kindlasti vahet teha projekti lõppkoosolekul, kus tavaliselt alles arutatakse soovitude ellurakendamise võimalikkust koos vastutajate ja tähtaegadega ja seirekoosolekul, mis toimub juba teatud ajaperioodi möödumisel pärast hindamisprojekti lõppu, et kontrollida, kas soovitude rakendamiseks kokkulepitud tegevuste on ellu viidud.

Rõhutada tuleks, et nn *follow-up* ehk järelduste-soovituste ja kokkulepitud tegevuste tabel on hindamise lõppkoosoleku tulemus. Seireks võiks olla eraldi vorm, kus seiretulemused sisaldaksid konkreetseid kuupäevi,

millal kokkulepitud tegevused toimusid (näiteks juhend edastati toetuse saajatele) ja muud täpsustavat infot (nt esimene tegevus – mitu koolitust on toimunud, millal ja kui palju oli osalejaid), samuti põhjused, miks soovituste rakendamine tulemuslikuks ei osutunud. Kui mingi osa soovituste rakendamisest on veel poolik, siis ka seda tuleks mainida. Ka probleemsete tegevuste puhul oleks hea näha selgitust, mis on probleemide põhjused.

Kokkuvõtteks sooviksime siinkohal tänada kõiki erinevate rakendusasutuste ja rakendusüksuste ametnikke, kes käesolevas hindamisprojektis osalesid ja oma ülesannete vastustega tööviiku valmimisse panustasid. Tööviiku tulevastele kasutajatele soovime edu ülesannete lahendamiseks ja loodame, et selle kasutamine aitab omalt poolt kaasa uute ja huvitavate hindamisprojektide elluviimisele Eestis.